

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5 50
na mesec 1 90

Izhaja vsak dan svezter izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska petkrat po 14 vinar, za dvakrat po 12 vinar, za trikrat ali večkrat po 10 vinar. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Povsemnena številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Tiskarna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6 50
na mesec 2 30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35

Minister Härtl in novi ljubljanski volilni red.

Iz dopisa, ki ga je minister Härtl poslal kranjskemu deželnemu odboru, je spoznati načelno stališče, na katero se je vlada postavila glede premembe ljubljanskega občinskega volilnega reda. Vlada zahteva v mestnem odboru oziroma mestni skupščini, da se s premembami volilnega reda, ki so v preloženem obziru samo premembe tistih določb, katerim so ugovarjali Nemci, ker bi znale nekoliko obremeniti njihove župe, z vsemi drugimi določbami tega volilnega reda pa je vlada popolnoma zadovoljna. Vlada ima proti določbi, da se smejo ljubljanskemu mestu tudi proti volji občine priključiti kmetijske vasi in nič nima proti določbi, da bo imelo ljubljansko mesto samo tri volilne razrede.

Za nas ni nobenega dvoma, da vlada vladno postopanje glede premembe ljubljanskega občinskega volilnega reda samo iz političnega nasprotja napram mestu in da mu je namen iztrgati mestnemu prebivalstvu, ki je po veliki večini narodnega in narodnega mišljenja, gospodarsko iz rok in mestno prebivalstvo petlačiti pod škornje posavskih in drugih okoljskih kmetov.

Vladno stališče glede ljubljanskega občinskega volilnega reda je v kričnem nasprotju s stališčem, ki ga vlada doslej načeloma zastopala v občinskih stvareh. Poglavitni princip, na katerem stoji občinska uredba, je vendar interesno zastopstvo. Skupnost interesov je merodajna pri odločitvi pri zložitvi in razdelitvi mest. A pri ljubljanskem statutu in v občinskem volilnem redu hoče vlada samo sebe po zobeh udariti načelo o skupnosti interesov na davno postaviti, samo da bi zadala mestu ljubljanskemu kolikor mogoče hud udarec.

Ko se je svoj čas sklepal v posavski zbornici nov volilni red za državni zbor, tedaj so klerikaleci in vlada zastopali stališče, da nimajo mala mesta na Kranjskem razven ljubljane nobenih posebnih interesov. Zato so mala mesta združili s kmetijskimi občinami. Ljubljani pa, ki so priznali svoje posebne interese, pa so dali tudi posebno zastopstvo. Danes pa hočejo celo v ljubljanski ob-

čini ubiti interesno zastopstvo in rudniškim, posavskim in štepanjevaškim kmetom dati moč, odločevati o mestnih zadevah ljubljanskih!

Se vse bolj nečuvstvo, kakor v tem oziru, pa je postopanje vlade in klerikalecev glede uredbe volilnih razredov. Klerikaleci niti toliko ne zamerimo njih početja. Klerikaleci pač vedo, da potom poštenega in pravičnega volilnega reda sploh ne morejo nikoli priti do kake veljave v ljubljanski občini in zato si skušajo pomagati s silo, z zvijačo in z goljufo, saj izbirani v svojih sredstvih niso nikoli bili. Ali da je vlada sprejela in odobrila klerikalni načrt, da hoče vlada pomagati pri taki nezakladni krivici, to je gorostasno.

Podlaga razdelitvi volilnih razredov je davek in davek zahteva, da se uvedejo štirje volilni razredi. To je vsestransko pripoznano in na tej podlagi so tudi urejeni vsi novi občinski volilni redi, kar jih je v veljavi. Naši klerikaleci so svoj načrt za ljubljanski volilni red posneli po volilnem redu za mesto Linz. A v Linzu je klerikalni deželni zbor vendar uvedel štiri volilne razrede in ne samo tri, kakor jih hočejo za vladno pomočjo uvesti klerikaleci za Ljubljano. Tudi občinski volilni redi na Predarlskem so služili klerikalcem v mnogih ozirih za izgled. A tudi na Predarlskem so klerikaleci uvedli za vsa mesta po štiri volilne razrede in samo najmanjše kmetijske občine, ki skoro nič davkov ne plačujejo in imajo komaj par tucatov volilnih upravičencev, te imajo samo tri volilne razrede.

Povsod se je pripoznalo, da zahteva načelo interesnega zastopstva vsaj štiri volilne razrede, polno je kmetijskih občin, v katerih se je to uveljavilo, samo deželno stolno mesto Ljubljana naj bo degradirano na stališče zadnje kmetijske občine na Predarlskem, samo v mestni občini ljubljanski, ki bo čez par let imela petdeset tisoč prebivalcev, se upajo klerikaleci v zvezi z vlado in specialno z ministrom Härtlom prevrniti načelo interesnega zastopstva in princip, da je davek podlaga razdelitvi volilcev.

Perfidnost volilne tehnike bo v tej določbi novega ljubljanskega volilnega reda dosegla svoj najvišji triumf. Brez primere je ta slučaj. Zaman bi kaj podobnega iskali po

vsem svetu. Odkrito bodi tudi priznано: nikdar nismo mislili, da se bo vlada glede razdelitve volilnih razredov udala klerikalecem. Nikdar! Za najslabši slučaj smo mislili, da bo vlada kvečjemu in le deloma ustregla klerikalecem glede priključitja kmetijskih občin, dasi tudi to bi je v obraz načela o interesnem zastopstvu, a da bo vlada akceptirala razdelitev volilcev v takem mestu, kakor je Ljubljana, na tri razrede, tega bi ne bili nikoli verjeli. Zgodilo se je vendar in zgodilo se je po zaslugi ministra Härtla. V tem dejanju dunajske vlade se jako kaže, kake tendence ima proti Ljubljani in narodno - napredni stranki in naravne posledice tega ne bodo izostale. Klin s klinom, to je in ostane zdravo načelo.

Sumljivi pojavi v socialnodemokratski stranki.

Socialnodemokratska stranka kaj rada naglašja, da vlada v njenih vrstah jeklena disciplina, da se vsi njeni pristaši z isto vnemo bojujejo za iste principe. Če pa nekoliko natančneje ogledamo to socialnodemokratsko stranko, tedaj vidimo, da je vsa ta disciplina odvisna od najhujšega absolutizma. Adler in Bebel sta tista poveljnika, katerima sledijo vse tiste množevitilne vrste socialnodemokratskih pristašev. Priznati moramo, da se je precej časa obdržala ta politika, da se še niso pojavili tisti razkrajalni simptomi, ki se zajedo v vsako politično stranko. Toda s tem pa se ni rečeno, da je socialnodemokratska stranka popolnoma nedostopna tem marastičnim pojavom. Prej ali slej mora priti do tega, ker zahteva to takorekoč naravni zakon političnega življenja. Da do zdaj še ni prišlo do razkrajalnega procesa, je pač glavni vzrok ta, da je socialnodemokratska stranka do zdaj delovala le bolj organizatorično in da se še ni toliko udeleževala političnega in socialnega boja v raznih zakonodajnih in upravnih zborih. Sele pred nedavnim časom je ta stranka vstopila v javne zastopniške korporacije ter tvorila tam faktor, katerega se je moralo upoštevati. Danes tvorijo zastopniki socialnodemokratske stranke v avstrijskem in nemškem državnem zboru močno frakcijo, od

katere je zelo odvisno parlamentarno delovanje.

In tako se torej tudi socialnodemokratska stranka ni mogla uvariti onim marastičnim pojavom, katerim je podvržena vsaka politična stranka. Seveda hočejo to socialni demokrati utajiti. Trdijo namreč, da ti boji nikakor ne morejo škodovati enotnosti socialnodemokratske stranke in da so take burne debate celo potrebne za obsus in razvoj stranke. Seveda je pa to le pritajevanje in zakrivanje faktičnega razkrajalnega procesa, ki polagoma razjedajo telo socialno - demokratske stranke, čeprav je jekleno. Vsi tisti boji, s katerimi se hoče interpretirati in revidirati program stranke, zasekajo stranki težke, globoke rane, katerih se ne bo moglo tako hitro popolnoma zaceliti.

Znan je boj, ki se bje v Avstriji med nemško in češko socialnodemokratsko stranko. V tem slučaju se ni šlo za politično zadevo, tudi ne za gospodarsko ali finančno ali kulturno vprašanje splošnega pomena, temveč za nacionalno zadevo. Čehi so zahtevali, da naj tudi nemški socialni demokrati glasujejo v proračunskem odseku za Stankovo resolucijo, da naj češke šole društva Komensky na Dunaju podpira država. Nemški soc. demokrati so na povelje dr. Adlerja odrekli svojim češkim sodrugom svojo podporo. Ta zadeva je prišla tudi na dnevni red mednarodnega socialnodemokratskega kongresa, ki se je vršil v Kodanju. Z vsemi pripomočki so poskušali zaceliti rano, ki se je pojavila v organizaciji avstrijske socialne demokratske stranke. Posrečilo se pa to ni. Čehi so se že skoraj popolnoma odrekli dunajskemu vodstvu ter ustanovljajo celo svojo lastno strokovno organizacijo. In če bo zopet začel zborovati državni zbor, se bo ravno v tem slučaju pokazalo, kako razkrajalno in razdiralno moč ima ravno narodnostno vprašanje, in pa, da je narodnostna zavest mnogo hujša nego razredna ali stanovska na mednarodni podlagi.

Toda ne le v narodnostnih vprašanjih se pojavljajo v socialnodemokratski stranki najhujša nasprotja, temveč tudi v najvažnejših principih programa. Ta nasprotja pa obstoje že leta in leta — in vendar se ni posrečilo stranki, da bi jih zadušila. Leta in leta se bojuje boj med revizionisti in anti-revizionisti, med intelektualci in pra-

vimi delavci. In na strankarskem zborovanju nemške socialne demokracije je prišlo do izbruha. Nič več se niso mogli izogniti važnemu vprašanju, ki se tiče predvsem strankinega programa. Pred strankinim sodiščem so stali badenski sodrugi, ki so napravili ta zločin, da so glasovali v badenskem parlamentu za proračun, kar direktno nasprotuje strankinemu programu. Ostre besede so padle, vendar so se pa končno — čeprav je sam Bebel to postopanje označil kot „izdajstvo“ — zadovoljili z ostro grajalno resolucijo. Zbali so se razpora, ko je dr. Frank s svojimi južnonemškimi sodrugi, sedemdeset po številu, zapustil posvetovalno dvorano. Tudi za zdaj hočejo na vsak način zakriti velika programatična nasprotja. In socialnodemokratski listi že trdijo, da ta slučaj ne bo imel nikakršnih posledic in če meščansko časopisje naznanja razkol stranke, tedaj je to neumnost. Socialnodemokrati trdijo sicer, da je slo edino le za vprašanje taktike in ne za principialno programatično vprašanje. Če je bilo le taktično vprašanje, tedaj bi pač ne bilo treba delati takega hrupa in vršča. Izgovori so sicer jako dobri, toda ne bodo pa pomagali stranki, da bi se je ne polastila tista epidemija, ki se prej ali slej polasti vsake politične stranke.

Dogodki na devinskem zborovanju socialnodemokratske stranke so dokazali, da postaja revizionizem v vrstah nemške socialnodemokratske stranke od dne do dne močnejši. Pokazalo se je pa tudi, da gre tu za nasprotja, ki so principialna in katerih se ne more kar meni nič tebi nič s sveta spraviti. In ravno ker so ta nasprotja principialna, je prišlo na devinskem zborovanju do tako burnih nastopov, ki so mogoči samo pri najhujših političnih nasprotjih. In naj razni socialnodemokratski listi še tako poudarjajo, da je njihova stranka pravi vzor discipline in solidarnosti, vendar je pa dobro, da se že zdaj, po teh dogodkih, sprijaznijo z mislijo, da je socialnodemokratska stranka ravnotako kakor vsaka drga politična stranka podvržena izpremembam časa.

„Slovenski Narod“ izhaja dnevno dvakrat.

LISTEK.

Sentimentalna romanca.

Spisal F. r. d. o.

V tistem času je bilo, ko so se v tezi v železnih oklepkih živeli po vsem in so trubadurji prepevali za ljubljene pesmi pod okni svojih ljubih v lepih nočeh. V tistih časih je bilo, ko je prišla pomlad v deveto deželo.

Vse je cvetelo. Vsa deveta dežela dolga, široka dolina — je bila posuta s cvetjem. Caroben duh je vstajal iz dišečih livad in v senčnatih gajih so prepevali slavi pesmi življenja.

Bila je pomlad. In v pomladi se vzbudi najraje ljubezen, tako, pod senčnatim drevjem na skriti klopici. Pomlad je mati ljubezni. Kakor zemlja, tako zakipe v tem času srca, in neka notranja sila hoče, da nekaj izvrši. Takrat je treba le malo bolj toplega pogleda in človek se zaljubi.

Tako je bilo tudi v vitezom, čigar povest vam bom povedal. Deset let že ni bilo viteza Matije doma. Deset dolgih, težkih let je hodil po širnih cestah sveta in je iskal Upora. A nikjer ga ni mogel najti.

Kamor je prišel — vse se je pokorilo njegovim moči. In tako je izvrševal velike čine, katerih se nikoli ni nihče doživil. Tu pa tam je prišel v deveto deželo iz tujine o njem glas: Vitez Matija je z golimi rokami zadavil leva. — Vitez Matija je pobil slavne junaka iz daljne dežele za morjem.

Tako je pridobival vitez Matija ugled v svoji domovini in le-ta je bila ponosna nanj.

Tedaj se je pa stožilo slavnemu junaku po domu in naznanil je domov svojo vrnitev. Tako si je mislil:

»Kaj bi se klatil po svetu, ko imam svoj dom. Velik dom imam, lep je, ko kraljev, jaz pa iščem v tujini Upora. Če me bo kdo vprašal, ali sem našel Upor, dejal bom, da ga za me sploh ni. Tako bom lahko mirno preživel svoja leta.«

V deveti deželi pa je zavrelo, kakor v panju, ako ga potreseš.

»Vitez Matija bo prišel. Deset let ga ni bilo in sedaj pride, kakor triumfator. Prišel bo domov, med svoje rojake, ki niso vredni, da mu pogledajo v oči. Njegova dela! Storil je...«, in znova so naštevati vsa njegova junška dela.

Modrovke done pa so se zbrale pri marmornatem vodnjaku sredi devete dežele v senci cvetočih pomaranč in so čebljale med seboj:

»Kakšen more biti — vitez Matija. Deset let ga že ni bilo in nihče se ga že več ne spominja!«

Pa so ugibale:

»Visok mladenič bo,« so dejale nekatere, »imel bo kodraste, plave lase, lep, blede, nekoliko melanholičen obraz in velike, kakor nebo modre, lepe oči. Imel bo srebrni oklep, dolgo brušeno sabljo in jездil bode iskrega vranca iz daljnih, širnih arabskih puščav.«

Druge pa niso bile zadovoljne s takim junakom. Ustvarile so si ga po svojem okusu:

»Visoke postave bo že,« so dejale, »a črnih, kodrastih las, ki bodo predrzno silili na visoko čelo izpod pozlačene, blesteče se čelade; dalje bo zdravo zagorelega obraza, kakor noč temnih, iskrečih se oči in junških, velikih brk pod orlovsko-zakrivljenim nosom. Njegov oklep bo iz zlata, da se bode svetil kakor sonce, in nabrušena sablja mu bo visela na pasu iz škrlata. Srebrne ostroge mu bodo zvenele na čevljih in jездil bode beleca polnokrvnega.«

Tako so se pripravale modrovke done med seboj in vsaka zase je imela svoj okus. Samo mlada dona Mara se ni vmešavala v take pogovore. Mislila je vedno sama in nikdar ni izrazila svojih misli v besedah. Če so jo lahkožive mladenke vprašale, kaj misli o vitezu Matiji, pa je dejala:

»Jaz imam sama zase svoje misli!«

Dona Mara je bila cvetka čudovite devete dežele. Kakor jutranja zarja, obdana z rožnato-rosnim salom, tako je nastopala med svojimi tovarišicami. Viteza Matijo je vzljubila, predno ga je videla. Predstavljala si ga je kot visokega, vitkega moča, z nežnim smehljajem na ustnih in v očeh, z dolgo črno brado, odetega v haljo ljubezni. Njegov pogled je smatrala za ono moč, s katero je izvrševal junške čine, ker je vedno mislila, da pride človek, ki bode imel tako mile in obenem tako ostre oči, da se bode vsak zagledal vanje in bo odšel v tihi ljubezni od njega...

»To bode moj junak, moj ljubljene mož!« tako je šepetala dona Mara v tihih nočeh, ko se je brez spanja premetavala po svilnatih perncah. Pod njenim oknom pa je zaman vzdihoval in pel zaljubljen trubadur v toplo noč...

Bila je pomlad.

Lepo jutro se je vzbudilo nad prirodo in z rosinimi očmi se je oziralo po široki čudoviti dolini. Vse se je lesketalo in svetilo, kakor bi bilo posuto z dragulji. Smaragdno-zelena trava je valovala v lahmem zefirju, ter otresla biserno roso, spremi-

njačo se v opalnih barvah. Nebo je bilo čisto, temnomodro, le tupatam je prijadral bel oblček. Dolga cesta se je blisčala v srebrnikasti megli. In po tej beli cesti je jездil vitez Matija v hladnem jutru. Počasi je jездil in pregledoval okolico. Nič več ni videl starih bivališč. Vse je bilo novo, vse krasno čudovito.

»Ej domovina,« je murmur sam s seboj, »ej domovina, čudesa so stori-li s teboj. Kako si vstala iz prejšnje davne zastarelosti. Vsa pomlajena in krasna, kakor bajka, mi prožiš roko v pozdrav.«

Sree velikega junaka je bilo polno spoštovanja in ljubezni. Mehko mu je postalo pri sreči, da bi zaplakal.

»Otrok sem, o domovina, ki se je vrnil k tebi. Otrok nehvaležni, ki te je zapustil v času bridkosti in slabosti, ne da bi skrbel za te. Ti si pa vstala tačas, kakor vila iz mokrih šepetajočih valov in me sprejela z vso krasoto. Pozabila si mojo krivdo, kakor pozabi mati bolest hrepenja, kadar se vrne njen sin. Pozabila si svojo bridkost, ko si zapuščena samevala v težkih dnevih življenja si vzdihovala — a tvoj sin te je zapustil. Kako krasna si, o domovina, kako lepa!«

Vitez Matija je povsili glavo in vranec pod njim je zaregetal. V daljavi so se zablesteli zidovi

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

XXV.

Prikrivanje, pospeševanje in pridobitev sumljivih stvari.

Kaznivo dejanje prikrivanja začne, ko storilec, ki tujo stvar, katero je kdo dosegel po kaznivem dejanju, njeno izkupilo, ali z njo zamenjano, ali nakupljeno stvar na kvar upravičenca pridobi, vzame v zasedavo, ali skrije, in nadalje oni storilec, ki drugemu, ki je tujo stvar dobil v roke po kaznivem dejanju, pomaga stvar zastaviti, prodati ali skriti. — Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa do 6 mesecev. S to kaznijo se pa sme združiti še denarna kazen do 2000 K. Kdor se pa ravno kar opisane dejanja okladi glede stvari, ki jo je mladinski grešnik pridobil v roke po kaznivem dejanju, zapade kazni lahke ječe od 2 tednov do 2 let tedaj, če presega vrednost stvari vsoto 25 K. Kazen lahke ječe od 4 tednov do 3 let je pa tedaj izreči, če je storilec že večkrat zagrešil to dejanje in če presega vrednost stvari vsoto 100 K. Ako je pa storilec že obrtoma nevaren tuji imovini in če presega vrednost stvari vsoto 500 K, naj se ga pa kaznuje s težko ječo od 1 do 5 let, ali pa z lahko ječo od 3 mesecev do 5 let. Poleg kazni na prostosti se mu pa sme v vseh slučajih prisoditi še denarna kazen do 10.000 K.

Kaznivo dejanje pospeševanja pa smatra načrt tedaj podano, kadar je storilec zagrešil prikrivanje zgolj v namenu, da bi iz dejanja dosegli dobiček, zagotovil onemu, ki je dejanje storil. Kazen za to dejanje je lahka ječa, ali zapor do 6 mesecev.

Nekaznivost pri prikrivanju in pospeševanju pa more nastopiti v dveh slučajih. Prvi slučaj je oni, ako je storilec eno ali drugo izmed teh dveh dejanj zakrivil glede take stvari, ki je bila zavržena. Drugi slučaj je pa oni, ako je storilec jedel živila, katera je pridobila po kaznivem dejanju taka oseba, ki živi z njim pod skupno streho (v skupnem gospodarstvu) in ki ga je zavezana preživljati.

Kaznivega dejanja pridobitve sumljivih stvari se pa okladi oni storilec, ki pridobi tujo stvar, vzame v zasedavo, ali sodeluje pri prodaji ali zastavi, čeprav je moral iz danih okoliščin sumiti, da je bila stvar pridobljena po kaznivem dejanju. Takega storilca je obsoditi v kazni lahke ječe ali zapor do 3 mesecev, ali pa v denarno kazen do 1000 K. Ako je pa storilec to dejanje že večkrat zagrešil, naj se ga pa kaznuje z lahko ječo do 6 mesecev.

Pri vseh teh treh kaznivih dejanjih prikrivanja, pospeševanja in pridobitve sumljivih stvari pa pogrešamo določilo, kaj naj se zgodi z onim stvarjo, ki je predmet enega teh kaznivih dejanj ali z njenim izkupilom, ali z onim stvarjo, ki je stopila potom zamenjave, ali nakupa na njeno mesto in sicer v onem slučaju, če je pravi lastnik, oziroma škodovanec neznan. Ali naj to tujo stvar, njeno izkupilo ali na njeno mesto stopišvo novo stvar izgubi storilec ali z drugimi besedami, da ima

ta stvar ali njena nadomestila zapusti v onem slučaju, če se pravica lastnika, oziroma škodovane ne pama ali ne more povzročiti. In to določilo o zapadlosti pogrešamo v našem načrtu pri teh kaznivih dejanjih. Ker pa smatramo tako določilo za potrebno, upamo, da je bodo naredili čim hitreje še uveljavili v naš načrt poprej, predno postane zakon.

Občenevarna kazniva dejanja.

Kot občenevarna kazniva dejanja pa označimo načrt mašč, ogroženje z ognjem po nemarnosti, ogroženje po razstrelilih, priprave eksplozivne s pomočjo razstrelil, ogroženje po povodnji, ogroženje po kršenju obrata, občenevarna grožnja, opustitev predpisanih varnostnih naprav, namerjenost nevarnih oseb, ogroženje javnega obrata, motenje pomoči pri splošni nevarnosti, kršenje dobavnih dolžnosti pri splošni sili in stiski, ogroženje zdravja po živilih ali porabnih predmetih, razširjevanje boleznih med ljudmi in razširjevanje rastlinskih škodljivcev ali živalskih kužnih bolezni. Iz tega opisa je po našem, da pozna naš načrt prav lepo število občenevarnih kaznivih dejanj.

O prvem občenevarnem kaznivem dejanju zažiga je pa tedaj mogoče govoriti, ako je kdo povzročil ožen na tuji stvari in tedaj, ako je kdo ustanovil nevarnost za življenje tujih ljudi ali v večjem obsegu za tujo imovino s tem, da je zažgal svojo stvar ali pa tujo stvar z lastnikovim dovoljenjem. Zažigalca pa zadene kazen težke ječe ali lahke ječe od 1 do 10 let.

Kaznivo dejanje ogroženja z ognjem po nemarnosti je pa tedaj podano, ako je kdo iz nemarnosti zanetil ogenj na tuji stvari ali pa iz nemarnosti ustanovil nevarnost za življenje tujih ljudi ali v večjem obsegu za tujo imovino s tem, da je zažgal svojo stvar ali pa tujo stvar z lastnikovim dovoljenjem. Kazen za to kaznivo dejanje je pa lahka ječa ali zapor od 1 tedna do 1 leta ali pa denarna globa od 50 do 4000 K. Definicija tega kaznivega dejanja smo namenoma podali dobesedno po načrtu, da prepičamo svoje čitatelje o resničnosti svojega, uvodom naše razprave izrečene očitke, da se naš načrt po nepotrebnem ponavlja in da bi se lahko brez kvara njegovi jasnosti, temveč še celo v njegov prid nekoliko skrajšal in utesnil.

Kaznivo dejanje ogroženja po razstrelilih je pa tedaj storjeno, kadar je kdo ustanovil nevarnost za življenje tujih ljudi ali v večjem obsegu za tujo imovino s tem, da je povzročil, da se je vnelo razstrelilo. Takega storilca naj se kaznuje s težko ali lahko ječo od 1 do 10 let. Kdor je pa isto nevarnost ustanovil s tem, da je bil nemaren pri napravi, hrambi, pošiljavi ali uporabi razstrelila, zapade kazni lahke ječe ali zapore od 1 tedna do 1 leta ali pa denarni kazni od 50 do 4000 K. Tudi tukaj naš načrt po nepotrebnem ponavlja cele stavke. Ako je pa kdo iz nemarnosti povzročil, da je prišlo razstrelilo v roke neupravičeni osebi, naj se ga obsodi v kazni lahke ječe ali zapore 3 dni do 6 mesecev ali pa v denarno globa od 20 do 2000 K.

O pripravi zločina s pomočjo razstrelil je pa tedaj možno govoriti, če se je kdo z drugim dogovoril, da bo z zapalenjem razstrelila povzročil nevarnost za življenje tujih ljudi ali v večjem obsegu za tujo imovino ali kdor radi izvršitve takega dejanja izdela ali pridobi razstrelilo ali njegove sestavine. Storilec se kaznuje s težko ječo od 1 do 5 let ali z lahko ječo od 3 mesecev do 5 let.

Kdor pa že večkrat opisano ne-

varnost — naš načrt se to-angst govornika — ustanovi s tem, da povzroči povodnji ali hčer iz nemarnosti kaj takega grožnja. — naš načrt se to zopet ponavlja v že hrušnem smislu —, kriv je kaznivega dejanja ogroženja po povodnji. V prvem slučaju se krivica kaznuje s lahko ali težko ječo od 1 do 10 let, v drugem slučaju pa z lahko ječo ali zaporom od 1 tedna do 1 leta ali z denarno kaznijo od 50 do 4000 K.

Nadajmo kaznivo dejanje je pa ogroženje po kršenju obrata. To kaznivo dejanje je pa tedaj podano, ako kdo povzroči že večkrat omenjeno nevarnost namenoma ali iz nemarnosti s tem, da moti in krši z elementarno ali mehanično silo proizvajani obrat v rudokopu ali pa pri kaki zravni spadojoči napravi. Ako je storil krivico to namenoma, naj se ga obsodi v kazni lahke ali težke ječe od 1 do 10 let; ako je pa storil to le iz nemarnosti, naj se ga pa kaznuje le z lahko ječo ali zaporom od 1 tedna do 1 leta ali pa z denarno kaznijo od 50 do 4000 K. Naš načrt tukaj pri tem kaznivem dejanju prav po nepotrebnem zopet in natanko opisuje nevarnost, katero mora povzročiti storilec, nadalje pa istotako po nepotrebnem ponavlja pri nemarnem ogroženju dobesedno zopet celo besedilo poprej že podane definicije, kar le moti in po nepotrebnem razblinjuje obseg našega načrta. Upamo, da se bode pri končni redakciji odstranilo te nedostatke.

Isto ponavljanje najdemo tudi pri bodočem kaznivem dejanju občenevarnega ogroženja, ki je tedaj podano, če je kdo bodisi namenoma ali iz nemarnosti ustanovil pod posebno nevarnimi okolišninami nevarnost za življenje tujih ljudi. Če je krivica storil to namenoma, naj se ga kaznuje s težko ali lahko ječo od 1 do 10 let, če je pa to storil le iz nemarnosti, pa z lahko ječo ali zaporom od 1 tedna do 1 leta ali z denarno kaznijo od 50 do 4000 K.

Pri ti priliki opozarjamo tudi, da so kazni za vsa doslej obravnavana kazniva dejanja občenevarnega značaja z malimi izjemami vedno ena in ista, vsled česar bi po našem mnenju kazalo, da bi se v izogib vedneju ponavljanju napravil za vsa ta kazniva dejanja le en **enoten kazenski stavek** za hudobna ogroženja in ravnotako en **enoten kazenski stavek** za nemarna ogroženja. To bi bilo le koristilo našemu načrtu in njegovi jasnosti, začno ga pa tudi nekoliko utesnilo.

Naš načrt pa našteva pri kaznivih dejanjih zažiga in ogroženja po razstrelilih, po povodnji in po kršenju obrata in pri kaznivem dejanju občenevarnega ogroženja tudi znatno **povišane kazni**, ki naj v posebnih slučajih zadenejo krivca. Če je imelo namreč eno ravno kar naštetih dejanj za posledico težko telesno poškodbo ali težko okvaro na zdravju, naj s krivica kaznuje s težko ječo od 2 do 15 let. Če se je eno teh dejanj izvršilo v namenu, da bi se z njim ustanovljeno priložnost uporabilo za izvršitev umora, tatvine ali ropu, če se je z dejanjem ogrozilo več ljudi ali če je imelo za posledico človeško smrt, ali če je končno storilec že enkrat zagrešil to dejanje, potem naj se mu pa prisodi težka ječa od 5 do 20 let ali pa dosmrtna ječa.

Ako se je pa eno poprej omenjenih kaznivih dejanj storilo iz nemarnosti in če je imelo za posledico težko telesno poškodbo ali težko okvaro na zdravju, potem naj pa krivca zadene kazen lahke ječe ali zapore od 2 tednov do dveh let. Če je pa dejanje povzročilo človeško smrt, potem naj se pa izreče kazen lahke ječe ali zapore od 4 tednov do 3 let. V obeh

slučajih je pa dopustna še vzporedna denarna globa do 5000 K. (Dalje prihajajo.)

Velikni shod v Starem trgu pri Kočevju.

V naslednje, dne 18. t. m. se je vršil v Starem trgu pri Kočevju lepo obiskan veliki shod narodno-napredne stranke. Do kakih 200 volilcev s je zbralo na dvorišču g. Majerleta in to vključno prizadevanjem tamošnjega župnika, ki je na priizni agitiral proti našemu shodu. Belokranjci so pač pametni in trezni ljudje, ki se tudi od takega duhovnika ne dajo več za nos voditi. Samo povsod naj bi bilo vsaj nekaj tega belokranjskega ponosa, pa bi prav kmalu odklenkalo nečuvnemu terorizmu, ki ga uganja duhovščina na Kranjskem. — Kandidat Gangl je v enournem govoru razvil svoj lepi program in ne prestanti medliki in vzkliki navdušenja so nam pričali, da govori tu mož, ki tudi zares pozna želje in potrebe ljudstva, zlasti pa svojih ožjih rojakov, da hoče koristiti ljudstva tudi brezobzirno zastopati. Volileci so z najožje pozornostjo sledili krasnemu govoru g. kandidata, ki je v pravem pomenu besede slehernega ganil do solz. Med drugim je g. kandidat tudi primerno ožigosil pisavo »Domoljubac«, ki mu podtika stvari, ki jih nikoli govoril in zagovarjal ni. Kot najhujši greh se mu podtika, da je za razpoko. To se mu drzno očitati oni klerikalci, ki sami kar najmanj spoštujejo sveti zakon. Učitelja Grmeko so prestavili v Krašnje, njegovo ženo pa so kot učiteljo pustili v Komendi. Moža so odtirali od svoje žene, samo da se nad njim maščujejo. Ali se ne pravi to zakon ločiti, ali ni to pač razpoko v praksi? — Dalje se mu očitajo, da je za svobodno šolo in za nove davke, da bi se učiteljem plače zvišale. On je za tako šolo, ki se vestno drži zakona, ki nam predpisuje versko - nravno vzgojo. Pač pa se mora ta šola opustiti vseh lajskih vplivov, naj pridejo že od te ali one strani. Tako šolo razumeva on pod svobodno šolo. Kar se pa tiče učiteljskih plač, bo pa zmiraj brezobzirno zastopal stališče, da se učitelstvo poddrži ter se tako šolska bremena zvalijo na državo, ki hoče sedaj nad volstvom samo komandirati, pa zanj noče nič plačevati. V državi pa treba pred vsem pravične politike. E koncu se je govornik obrnil še prot rodlemu zavijanju starotrskega župnika, ki je isti dan s priizne zbranim vernikom pripovedoval, da je nastopil kandidat na shodu v Dragatušu proti molitvi. V Dragatušu je rekel: molli in delaj! Molitev treba družiti z delom. In delo je najlepše molitev, ker z delom in v delu najlepše molimo in povečujemo svojega stvarnika. (Zivahno odobravanje.) To in nič drugega on ni govoril na dragatuškem shodu. Ako pa mu župnik v Starem trgu kaj drugega očita, ter mu podtika, da hoče odpraviti molitev, potem je pač na svetem mestu grdo lagal. — Pri teh besedah g. kandidata naj bi bil župnik stopil med svoje farane, pa bi pri drugi priliki gotovo boljše znal brzdati svoj obrek živji jezik...

Po govoru g. kandidata Gangla sta potem govorila še veleposestnik g. Juli Mazella in pa tajnik izvrševalnega odbora g. M. r. a. k. Zlasti je poslednji govornik karakteriziral nedoslednost in neznajčnost klerikalizma, kričeče nasprotje med besedami in dejanji klerikalcev. Klerikalci imajo pri vsaki primerni in neprilici polna usta sladkih besed, sploh se v besedah kar cedijo

same najgorečnejše ljubezni do svojega dobrega, nepokvarjenega, katoliškega, patrijotičnega, avstrijskega in ne vem še kakšnega ljudstva, in človek, ki bi sodil samo po njih besedah, bi moral biti pač prepričan, da ga pod božjim solncem res nima poštenjšega ljudskega prijatelja od naših klerikalcev. In vendar nam dan na dan z dejanji dokazujejo, da ne poznajo druge koristi, kot pa koristi svoje stranke in njenih voditeljev. Njih strankarska sebičnost gre tako daleč, da so pripravljene pogaziti tudi najprimitivnejše ljudske pravice v istem trenutku, ko se jim odpira le najmanjše upanje, da si za svoje izdajstvo izbijajo kako hipno strankarsko korist. Poudariti hočemo en moment, ki je posebno značilen za prakso in moralo »SLS.«. Pri vsaki priliki poudarjajo svoj skrajni demokratizem, večjih demokratov, kakor so klerikalci, sploh ni: samo oni so zagovorniki ljudskih koristi, kmet, delavec, sploh ljudstvo, to jim je vse in sploh drugega ne poznajo. Mi vsi drugi smo sleparji, goljufi, brezverci in ne vem, kaj še vse. Kdor pa pozna bistvo klerikalizma, bo drugače sodil in vedel, da klerikalizem sploh demokratičen biti ne more. Predaleč bi zašel, če bi hotel navajati le največje in najslabotnejše oskrumbe, ki jih je klerikalizem že zagrešil na demokratičnem načelu. Zgodovina mnogo, mnogo govori. Vprašam samo: kdo je učil slovenskega kmeta pasje pokorščine tedaj, ko se je obupno upiral krutemu nemškemu graščaku? In kdo je učil, da so oblasti od boga postavljene, tiste oblasti, ki so uničile svobodo sloven. ljudstva? Ali niso bili to zastopniki rimskega klerikalizma? Pa pustimo to zgodovino in oglejmo si samo en slučaj v najbližji preteklosti, ki nam v pravi luči kaže klerikalni demokratizem. Občinska samouprava bi nam morala biti politična svetinja; na njej bi moralo biti zgrajeno vse naše javno politično življenje. In vendar so naši klerikalni demokratje to načelo prekršili. Nastopili so proti po-trditvi ljubljanskega župana, dasi ga je ljudstvo svobodno izvolilo in bi moral sleherni demokrat to pravico ljudstva spoštovati. Klerikalci svoje dejanje sicer taje in navidezno iz strahu pred ljudstvom markirajo nekako neodobravanje nad tem činom vlade. Vendar pa se iz vsega njihovega postopanja bolj in bolj pokazuje konjsko kopito klerikalnih intrig, in danes je vsak pameten človek prepričan, da je padec ljubljanskega župana sad klerikalnih mahinacij. To je klerikalni demokratizem, ki ga sicer vsakemu vsiljujejo, kakor čifut svojo umazano robo. Vlada si je dovolila na ljubo klerikalcem kruto kršenje najpriprostejših ustavnih pravice in proti temu ni bil vsi zares demokratični Slovenci kot en moz protestirati. Tudi ta volitev naj bi se izvršila v znamenju protesta proti takim oskrumbam demokratičnega načela ljudskih pravic. Zato boste najboljše obsodili vladno nasilje in klerikalno zahrbtnost s tem, da boste na dan volitev zapisali na listek:

ENGELBERT GANGL
deželni poslanec v Idriji.

(Ploskanje in glasno odobravanje.) — Predsednik shoda, g. Mazella, je dal kandidaturo poslanca Gangla še formalno na glasovanje, in je bila med gromovitimi živio-klici soglasno sprejeta.

Kupujte jutranjo izdajo „Slovenskega Naroda“.

solnega mesta, svetli in v solneu se iskroči v svoji deviški, mramornati barvi. Mnogi so hitele slavnemu junaku nasproti in ko jih je le-ta ugledal so zapustile vse žalostne misli njegovega srea.

»Glej jih«, si je mislil, »kako trihajajo, da me pozdravijo. Vendar nisem brez zaslug...«

V visoki palači done Mare se je vitez Matija odpočil od dolge ječe. Komaj jo je namreč zagledal med devojkami, ki so mu prišle nasproti, že je pristopil k njej. In ona je uprla vanj svoje lepe velike oči. Razumela sta se in sta bila srečna...

Namesto na svoj dom je šel vitez Matija k doni Mari. Kakor seme, ki ga vrže spomladi v kipečo zemljo, tako je ob prvem Marinem pogledu vzklikla v junakovem sreju ljubezen.

Sedela sta pri mramornati mizi in on ji je govoril o svoji ljubezni: »Slutil sem v domovini srečo. Kakor se lahen spey nevidno dotakne tihe duše, tako se je dotaknila vesela slutnja mojega srea. Nekaj me je gnalo domov. Tebe, o Mara, sem slutil v bojih z divjimi narodi in divjimi zvermi. Tebe, Mara, sem slutil, ko sem jezdil čez vroče pušave in neizmerne planje, tebe, Mara sem slutil, ko sem stopal preko strmih gorskih potov in ko sem se vozil v lahni ladji preko sinjih neskončnih voda... Ko pa sem prišel domov, sem

te našel kakor rožo, ki je zadehtela v prvi svoji sladki pomladi. Še predno sem te poznal, sem hrepenel po tebi in še predno sem te videl, sem te ljubil...«

Doni Mara je zardela v vsej svoji deviški čistosti in povsila svilnat trepalnice, kakor bi se črna noč poltito plahutajoč spustila na zemljo...

Vitez Matija pa se je sklonil k njej, položil ji roko okoli vitkega pasu in ji zašepetal:

»Ah ti lepa, mlada doni, ti krasna Mara, ljubiš li — kaj tvojega...«

Tu je slavnemu junaku zastala beseda v grlu in je umolknil. Le doni Mara je privil tesneje k sebi. Ona pa je zašepetala komaj slšno:

»Še predno sem te videla, sem te ljubila.«

Tiho je postalo v sobi. Solnčni žarki so se lomili mavricasto v kristalnih posodah, kjer so plavale zlate ribice. V nevidnem objektu so drhtele cvetlice v opalni vazi in drobni tiček v srebrni kletki je začudeno gledal po sobi.

Doni Mara pa je zanižala tisti čas od sladkosti, ker je začutila vroč poljub na svojih rubinastih ustnih...

V senci dehtečih oleandrov pa so med tem sedele modrooke done.

»Ni — vitez Matija — po našem okusu, je dejala doni Mara. In nadaljevala je:

»Glejte! Nima kodrastih, plavih las, nima lepega, bledega, nekoliko melanholičnega obraza in ne velikih, kakor nebo modrih lepih oči. Nima srebrnega oklepa, brušene sablje in ne jezdi iskrega vranca iz daljnih širin, arabskih pušav, kakor sem jaz ugrabila. Pa tudi nima črnih, kodrastih las, ki bi predrzno silili na visoko čelo izpod pozlačene, blesteče se čelade, nima zdravo zagorelega obraza, kakor noč temnih iskrečih se oči in junaskih, velikih brk pod orlovsko zakrivljenim nosom. Nima zlatega oklepa, ki bi se svetil kakor solnce, nima brušene sablje, ki bi mu visela na pasu iz škrlata. Srebrne ostroge mu ne zvone na čevljih in ne jezdi beleca polnokrvnega, kakor ste ve dejale. »Visok vitez mož je, z nežnim smehljajem na ustnih in v očeh. Dolgo črno brado ima in odet je v haljo ljubezni. Njegov pogled je tako mil in obenem tako oster, da smo se vse zagledale v njegove oči in odšle v tih ljubezni od njega...«

Doni Mara je sklonila zlatolaso glavo. Tiha, ljubezni polna misel je poletela k vitezcu Matiji, ki je tisti čas poljubil dono Mara. In misel se je vrnila vsa žalostna in otožna in doni Mara je zaslutila zlo...

Vsak dan se je sprehajal vitez Matija z dono Mara po gaju. In vsak dan se je večala njuna ljubav.

V gaju pa je stanovala Pomlad. Ko je videla viteza Matijo se je zaljubila vanj. Kadar je prišel v njen dom, je posipala njegovo pot z gozdnimi cvetkami, da je dehtelo vse naokrog. Ptiči po vejah so prepevali najslajše pesmi, da se je človeku srce topilo od prevelikega krasa.

Po noči pa je blodila Pomlad v gozdiču, kakor lahna, bela meglica, drhteča v mesečini in je plakala. Cel dolgo noč so plakali z njo slavci.

Nekoč pa je prišel vitez Matija sam v gaj. Ponosnih korakov je prišel, kakor kraki, nepremagljiv, nedosežen. Smehljaj sreče mu je igral okoli usten.

Tedaj pa se je zgodilo čudo ljubezni. Pomlad je razgrnila svoj plašč pred slavnim junakom, svoj edini plašč in vitez Matija je videl čuda, ki jih še ni spoznalo človeško oko.

Cvetlice so dehtele čarobno, mamljivo, da je nekaj sladkega spretelo junakovo dušo. Drevesa so bila posuta z najkrajnejšim cvetjem in ptiči so peli najlepše pesmi. Kakor začaran gaj, zaklet od čarovnice lepote, tako se je zdela vitezu Matiji. Od vsepovsod se mu je smehljala večnokrasna Pomlad.

In vitez Matija je umrl, ker ni usojeno, da bi spoznanje narave bilo življenje...

Roman; spisal A. P. Rušic.

(Dalje.)

V.

Naslednje jutro je bila Mina trudna. Glava ji je bila težka, oči medle in spominjala se je prejšnjega dne z nekakim gnusom. Spomin na ples in na ometenost vsled pijače in dima jo je le težil. Začutila je bolečine v nogah, naposled po vsem telesu. Kakor megla se je vlekla po obljudenj cesti. Cesta je postala živa in pestra. Delavci raznih strok so hiteli na delo. Tupatam je stopical med njimi človek v obleki boljšega kroja in s krvjo podplutimi očmi. Ozrl se je radovedno za Mino, ki se je zibala od utrujenosti po račje. Mlad človek, še neprespan in s šopkom ovenelih rož na prsih, jo je nenadoma prijel za roko.

»Ah — kako vas ljubim!« In smejal se je po satansko. Razzlostil jo je pijanec in pahnila ga je od sebe. Pospešila je korak in rdeča v lice in nekoliko potna je prišla v tovarno. Naposled jo je omamili spomin na Trebarja. Spomnila se je, kako gorko jo je sinoči privijal k sebi in jo poljuboval. Čutila je še njegovo vročo, gorko roko, s katero jo je pobočil po licih. Pričakovala je, da bo še odločnejši, valed česar ni niti počakala.

Dnevne vesti.

+ **Kranjski deželni zbor** se snide dne 5. oktobra. Toda prva seja bo namenjena izključno samo cesarjevi osemdesetletnici. Po tej seji nastopi večdnevna pavza in šele potem se začne redno delovanje deželnega zbora. Med prvimi stvarmi, ki jih hoče klerikalna stranka kar mogoče hitro spraviti pod streho, je novi mestni statut ljubljanski. Klerikaleem je namreč silno veliko na tem, da bi nove volitve vodil vladni komisar.

+ **Vlada in klerikalei.** Sicer odpirajo klerikalei še vedno na stečaj svoje celjosti in vpijejo zoper dunajsko vladno, ali vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo velika sprava med vlado in med klerikalei. Ze je začela vlada dajati klerikaleem plačila na račun te sprave. Prvo plačilo je bila nepotrđitve bivšega ljubljanskega župana. Kmalu potem so poslali klerikalei Sukljeja na Dunaj k ministru kot mešetarja. In izmešetaril je novi ljubljanski mestni statut in volilni red. Se pred nekaj meseci je dunajska vlada stala na stališču, da je ta statut in ta volilni red nesprejemljiv, zlasti da sta nesprejemljivi določbi glede priklonjenja kmetskih občin in glede razdelitve volilnih razredov. Zdaj je pa dunajska vlada kar nenkrat spremenila svoje stališče in hoče akceptirati to, kar je še pred nekaj meseci odklanjala, samo da ustreže klerikaleem. To je pač tudi dejstvo, da sta se klerikalei in klerikalei so z njim jako zadovoljni, tako zadovoljni, da bo sprava med vlado in klerikalei kmalu zagotovljena in da bo na jesen brez dvoma že zopet videli klerikalee kot e. kr. šifelpužerje v državnem zboru.

+ **Ljubljanski nemškutarji in deželni predsednik baron Schwarz.** Z večno ljubezno skrbjo baron Schwarz za vsa kranjsko nemškutarjo. Kar je vendar niso z njim zadovoljni. V svojem glasilu pribijajo celo danes, da ni smodnika iznašel. Vzrok temu čitjanju je, ker je deželni šolski svet s tem telovadnim društvom, ne samo Sokolom in Čukom nego tudi Turnajem vzel naraščaj. Ker se za turnarje ni napravila izjema, so nemškutarji tudi in trgačo barona Schwarza po listih. Nemškutarji hočejo vedno imeti zase izjeme in če se jim ne ugodijo, ne prizanašajo niti tako zvestim in vnetim služabnikom nemštva, kakor je baron Schwarz.

+ **Obnavljanje o tožbi dr. Tavčarja in dr. Trillerja proti Ribnikarju.** Deželni predsednik bar. Schwarz se je odpovedal pričevanju, češ, da mu uradna tajnost brani izpovedati pred sodiščem. Vsled tega neče sodno predsedništvo dovoliti, da bi se obnavljala vršila v porotni dvorani.

+ **Belokranjska železnica.** Vladno razglasilo glede belokranjske železnice je v železniških krogih vzbudilo urbanešno veselost. Kaj takega res se ni bilo. Saj se vlade večkrat navede iz različnih zadržkov v vsakodnevni izjavami in pojasnili, a nekako tako popolnoma neobveznega, nekaj tako praznega, celo sedanja vlada se ni izdala. Od dobro podučene strani čujemo, da je to izjavico izprosil deželni glavar Suklje, ko je bil adnadj na Dunaju. Vlada je to izjavo zdala, ker se boji, da bi se v deželnem zboru kranjskem vnele ostre razprave zaradi belokranjske železnice in ker ji je bilo zagroženo, da bodo klerikalei v delegaciji sitnosti stresali, če jim vlada da predstoječo

državnobančno volitev ne prikaži na pomoč. Vladi bi bila svedea vama debata o belokranjski železnici v deželnem zboru in v delegaciji jako neprijetna, zdaj namreč, ko se še vrše pogajanja z ogrsko vlado in vlada še sama ne ve, kaj bo z belokranjsko železnico. Umevno je torej, da je izdala svojo izjavo, a kdor to izjavo stvarno preišče, bo spoznal, da je totalno brezpomembna.

+ **Iz Bele Krajine.** Meseca avgusta so klerikalei ustanovili ob priliki Jarčevega bivanja v Semiču svojo »Stražo«. Mnogo so takrat poudarjali, koliko jim je za slovenski narod, ker so hoteli pokazati Jarca kot vzornarodnjaka. Da takemu in sličnemu govoricarju nismo verjeli, se nam razume, ker poznamo njihovo bisagorodnost. Toda menili smo, da se bodo vsaj toliko časa malo gibali, dokler ne minejo volitve; a motili smo se tudi o tem. Ljudstvu o klerikalni »Straži« sploh ničesar znanega ni, da bi imela ravno letos priliko za narod mnogo storiti, ker ravno letos so Nemci hudo pritiskali na semiško občino. Nič manj kot 25 (beri petindvajset) slovenskih otrok je pograbil nenasitni moloh s svojimi ostrimi kremplji ter jih odnesel v nenasitno žrelo ponemčevanja, da naredi iz njih janičarje proti lastnim bratom. Seveda so klerikaleem uboge reve v sovražnem objemu prav nič ne smilijo, ker si mislijo: »Da se le nam dobro godi!« — No, od takih ljudi, kakršni so v semiški »Straži«, pa že itak ničesar pričakovati ne moremo. Odbor je konstituiran deloma iz lenih, deloma pa popolnoma nesposobnih ljudi in člane tvori par devic, ki se najbolje počutijo pri kakem kaplanu ali fajmostru, in ker je baje že slučaj tak, nanesel, pridržimo devicam kot člana še kakega umobolnega, katerega gotovo ni gosposka postavila varha radi duševne prosvitljenosti. Taka torej so dejstva. Klerikaleem ni za drugo, kakor da uganjajo svoj humbug. Ali pokazimo jim pri prihodnjih volitvah, da smo jih že do grla siti in poženimo jih ven iz Bele Krajine!

+ **Petdesetletnica poslanca dr. Kramarja.** Mladofeški akcijski odsek je sklenil proslaviti 50letnico poslanca dr. Kramarja. Zbere na se fond za ustanovitev politične šole. Nadalje naj se izda popularen spis o dr. Kramarju in njegove izbrane spise in govore. Priredili bodo tudi v Pragi kakor tudi po deželi slavnostna zborovanja.

+ **Javni shodi.** Stajerska narodna stranka priredi jutri štiri shode in sicer v Središču, Trbovljah, Družmirju in Kostivnici. Dnevni red: Obstručenja v stajerskem deželnem zboru in spodnjestajerski Slovenci.

+ **Mareški modrje.** V Slovenski Bistrici je imel klepetavi poslanec Marekhl slabo obiskan shod, kjer je vezal kakor po navadi otrobe. Povedal ni prav nič novega. Obregnil se je tudi ob naše vseučiliško vprašanje ter povedal, da je odločen nasprotnik te slovenske zahteve. Tega mu pač ni treba praviti, ker ga še nikdar ni nihče prosil, naj zagovarja to našo zahtevo. Povedal je tudi, da je nasprotnik obstručenja v deželnem in državnem zboru — seveda edino iz tega vzroka, ker slučajno sam ne obstruira. Sicer nas pa ta nemška »kapaciteta« prav nič ne moti in nas tudi ne ovira pri našem pohodu, ki nas mora pripeljati do končne zmage.

+ **Prenapolnjene slovenske šole v Trstu.** Še nikdar kakor letos, ni bil na val slovenske šole v Trstu tako

velik. V Ciril-Metodevo šolo pri Sv. Jakobu in ulici Acquedoto je bilo sprejetih okroglo 1500 dečkov in deklic. Z žalostjo moramo konstatirati, da je bilo radi absolutno premajnega prestora odklonjenih mnogo prijavljenih otrok. Z žalostno dušo in solznimi očmi so odhajali ubogi starši s svojimi otroci, ker jih premajni šolski prostori niso mogli več sprejeti pod svoje okrilje. Istotako je prenapolnjena pripravnica, kjer poučuje 4 učiteljske moči. A vse polno naših otrok se nahaja v nemških ljudskih šolah v ulici Fontana in Piazza Lipsia. Vzlic tem dejstvom kriče v enomer naši narodni sovragi, da nam ne pritiče slovenska šola v Trstu in vzlic tej kričevici krivici noče naša vlada storiti konce tem sramotnim in abnormnim razmeram!

+ **O strankarski zagrizenosti** piše idrijski »Slovenec« novičar, ko piše o koncertu »Strune« dne 7. t. m. Koncert nima najbrže s stranko popolnoma nič opraviti, in namen koncerta je bil vse drugo prej, kakor strankarski. Obžalujemo, da je bila udeležba slaba, a kolikor je bilo, je bila od narodno-napredne strani. Od klerikalcev je prišel edino nadoskrbnik Penko, ki pa je tudi prišel samo špijonirat, da je mogel hitro poročati svojim bratem v »Didičevem štibeleu«, saj je že pri drugi točki odšel s koncerta. Idrijsko narodno-napredno občinstvo zlasti v delavskih slojih ima toliko narodnega in strankinega davka, kakor nikjer drugod, zato pa je umevno, da ni prihitelo v tolikem številu na koncert, kakor bi bilo to želeto z ozirom na krasen spored in dobrodelen namen. Sedaj pa izrabljati slabo udeležbo proti stranki, je mogoče samo klerikalnemu hinaven. Strankarsko zagrizenost ob tej priliki očitati, prav dobro pristaja onim ljudem, ki v svoji strankarski zagrizenosti nagajajo in občutno škodujejo napredni občini. Res, nočemo nikakega stika z idrijskimi klerikalei, ki so se že desetokrat pokazali, kako prijatelje ljudstva so. Kdor pa čuti potrebo po njihovi družbi, naj se kar k njim poda, čim bolj daleč je tak človek od stranke, tem bolje za napredno stvar. Tolažimo se, da imamo le še malo ljudi v svoji stranki, ki so pripravljani prodati svoja narodna in napredna načela iz golega egoizma. povest vam bom povedal.

+ **Kaj se vse ne dogodi potniku na južni železnici!** Ko so se v nedeljo zvečer vračali izletniki s sokolske veselice v Ilirski Bistrici z večernim brzovlakom, je sprevodnik zahteval od njih le v nemškem jeziku vozne listke. Izletniki pa niso hoteli razumeti nemški in tudi niso pokazali voznih listkov, le eden, ki se je vozil do Ljubljane, je dal sprevodniku svoj listek. Sprevodnik, ki je bil vinen, je ves jezen kričal, da je nemščina službeni jezik in da jim bo že pokazal in odšel. V Postojni so izletniki izstopili, izvzemši onega, ki se je vozil v Ljubljano. Ko je ta stopil iz voza, mu stopita nasproti sprevodnik z mestnim redarjem, češ, da ni hotel dati prešepniti voznega listka. Potnik je ves ogrožen zaklical sprevodniku v obraz, da laže in pokazal preluknjani listek, kar je tako vplivalo, da jo je sprevodnik naglih nog odkuril. Stražniku pa tudi ni bilo treba posredovati. Nemška nesramnost presega pač vse meje. Južna železnica nastavlja na progi po slovenskem ozemlju od Trsta do Maribora take nemške zagrizence, ki v svoji

gremaznosti napravljajo potnikom ugolj neprijetnosti in sitnosti. Kdaj neki se vendar izpametuje uprava južne železnice! Treba je pa tudi, da začne občinstvo energično postopati. Ni dovolj, da se spravljajo take stvari v časopise. Treba je take službenice naznaniti naravnost direkcijski na Dunaju. Čim več bo ovadb, toliko prej bo nastal red, kajti kar se zdaj godi na železnicih, kaj si glasti gotovi konduktarji že vse dovoljujejo napram plačujočemu občinstvu, to presega časih res vse meje. Slučaji, da so železniški službenici pijani v službi in z občinstvom sivo postopajo, se primerijo pogostoma. Skoro na vsaki postaji je videti, kako neki službenici letajo od vlakov v restavracije in se zalivajo, da si jim to ni dovoljeno. Občinstvo je sedanjih razmer do grla sito, vedno je polno pritožb, a treba je, da se take pritožbe ne pošiljajo samo listom, marveč naj se pošiljajo direkcijski, pa bo kmalu drugače.

+ **Iz finančne službe.** Premešeni so: finančni komisar Frane Golli od okrajnega glavarstva v Litiji k okrajnemu glavarstvu v Logatec in finančni komisar Maks vitez Laschan od finančne direkcije v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Litiji, oba kot davčna referenta; davčni asistent Dominik Dereani od davčnega referata okrajnega glavarstva v Logatec k tamkajšnji davkarji in davčni praktikant Matej Habe od davkarje v Logatec k tamkajšnjemu davčnemu referatu. Novoiimenovani finančni konceptni praktikant Robert Tomšič je dodeljen uradu za odmero pristojbin v Ljubljani. Iz finančne službe sta izstopila finančni konceptni praktikant Maksimilijan Dobaj, ki je prestopil v justično službo, in davčni praktikant Fran Vrtovec. V službo je sprejet absolvent geodetičnega tečaja Leopold Juran kot elev pri evidenčnem uradu davčnega katastra v Ljubljani.

— **Umrl je v Velikem Lošnju** gospod Anton Verhunc, mnogoletni poslovodja ljubljanske trdnice I. C. Mayer. Pokojnik je bil vedno vnet narodnjak in zvest pristaš narodno-napredne stranke. Deloval je mnogo let kot odbornik narodne čitalnice in pri raznih drugih slovenskih društvih. Dosegel je starost 63 let. Truplo bodo prepeljali v Ljubljano. Pokojnik je zapustil vdovo, sina, ki je nadporočnik pri domačem pešpolku št. 17 in hčer Fani, omoženo Holzapfel, ki je operna pevka v Vratislavi na Nemškem. Bodi vrlu in ljubeznivemu rodoljubu ohranjen blag spomin.

— **Romanje v Jeruzalem.** Srečno so se vrnile vrle kuharice in druga pobožna bitja iz Jeruzalema. Videle so svete kraje, videle jeruzalemsko umazanost in mnogo drugih stvari in izdale toliko bakšiša, da bodo morale cela leta stediti, predno pokrijejo svoje izdatke. A kaj na tem, ko se gre vendar za izveličanje duš! Potovanje je bilo prijetno. Za dušno hrano je bilo bolj skrbjeno, kakor za telesno, za kar gre zahvala prečastiti duhovščini. Ze ob pol 4. zjutraj so začeli na ladji maševati in maševali so in maševali kar se je dalo, kajti na ladji je bilo kakih 80 duhovnikov in vsi so hoteli maševati, že ker jih je videl škof in maševali so tudi, če jih je popadla morska bolezen. Škofova gorečnost je vse razvnela, nek primorski duhovnik je bil tako navdušen, da je zbranim kuharicam zaklical: Naj bo že Anton Bonaventura ali ljubljanski Tone — fejt

fant so pa vendar. Kaj čuda, da se ta verska gorečnost polastila tudi kuharic. Dasi jih je škof svaril pred mornarji, češ, da so večinoma izprideni ljudje, so se kuharice vendar lotile mornarjev, da bi jih spreobrile. In posrečilo se jim je res, da so nekoga zakrknjenega mornarja tako temeljito spreobrile, da je šel k maši in k spovedi, pri kateri je 20 let ni bil in da je hotel kar z njimi v Jeruzalem. A brezsrčni in brezverski kapitan mu tega ni dovolil. Spokorjeni mornar je moral ostati na ladji in se bo med ispridenimi tovariši zopet izgubil. Na sodni dan bo pa kapitan poklican na odgovor za to pogubljeno dušo. V Jassy so se romarji izkrcali. Tam se je tudi že začela gonja za bakšiš. Vse hoče denar imeti. Umazani capini so se trkali na prsi in vpili: vive Austria — trinksgeld — katoliko — bakšiš — vive Austria — trinksgeld. — Naše kuharice so štedljive ženske, a taki nasilnosti niso bile kos. Sploh je bilo povsod dajati bakšiš. V sveti deželi hoče vse imeti bakšiš. In ta strašna vnebovpijoča krivica. Pri božjem grobu imajo vsake vrste krivoverci več govornikov, kakor katoličani. Pri božjem grobu so bili gregovski romarji prvi, na Kalvariji pa ruski — naši so pa morali čakati. Sploh imajo Grki in Rusi in luteranarji v sveti deželi veliko več pravice, kakor katoličani. Ni čuda, da so bile naše romarice hudo razžaljene, zlasti ker je božji grob silno zanemaren in ker hočejo celo pri božjem grobu vsi le denar in denar in zopet denar. Naravnost nezaslišano pa je, da imajo še Turki več pravice pri božjem grobu, kakor kristjani. Turki imajo tudi svoj poseben kot, kamor kristjan sploh ne sme stopiti. Neki turški fajmošter je celo streljal na dve Američanki, ki sta stopili v tisti kot. — Tudi v Jeriho so šle naše romarice, da bi molile na grobu kralja Davida. A prišel je nek grozdni turški vojak in je romarice s palico pregnal. Zverina je tolkel kakor bi bil obsejen in celo po blagoslovljenem hrbtu je pela njegova batina. Različne kuharice so se tudi kopale v Mrtvem morju in v reki Jordan. Vodil jih je kavas — imeniten fant. Rdeče hlače je imel in prav prijazen je bil. A nazadje se je vendar pokazalo, da nima prave vere, kajti tudi on je hotel imeti bakšiš. Pri Mrtvem morju so pile romarice limonado in so morale plačati zanj nekatere po — dva goldinarja, menda zato, ker jim jo je prodajal človek, ki je rekel, da je Kranjec. A romarice niso v sveti deželi samo modile. Tudi nekaj veselja so užile. Za to je bilo veselje gledati iskro Arabarje, menda so bili Beduini. Marsikatera romarica je zavzdihnila, »ah, ali so to fantje«. V Jeruzalemu so nekatere goreče terejtalke dobile kostume — arabske kali — in se dale tako nasmearjene fotografirati. Eno teh fotografij dobi tudi škof. Največje veselje pa so romarice imele s tem, da so dobile podobice s slovenskim besedilom. E. Benediktinci se razumejo na kšeft!

— **Pometanje ljubljanskih ulic.** Uradno glasilu komisarja Laschana »Slovenec« pravi, da so mestni pometalci doslej pričeli pometati ljubljanske ulice okoli sedme ure zjutraj. Te dni je šele zaradi tega sklical Laschan mestne pometalce ter jih vprašal, ako bi ne mogli s pometanjem pričeti nekoliko prej. Zdi se nam, da so gospodje okoli »Slovenca« veliki zaspanci, kajti sicer bi ne mogli pisati take neresnice. Dejstvo je namreč, da se je za časa župana Hribarja začelo s pometanjem poleti ob štirih, pozimi pa ob petih zjutraj. Tega dejstva nam ni treba dokazati. Če pa hočejo gospodje okoli »Slovenca« vseeno imeti dokaze za to, naj se obrne na vse tiste svoje prijateljice, ki hodijo okoli štirih zjutraj v frančiškansko ali šenklavsko cerkev.

— **Cerele franco - illyrien.** Francoski kurzi se prično začetkom prihodnjega meseca. Poučeval bo profesor francoskega in laškega jezika na dekliškem liceju v Ljubljani gospod Jos. Berce. Podrobnejši podatki se objavijo v kratkem.

— **Umrl je v Badenu pri Dunaju** profesor na ljubljanski realki dr. Maksimilijan Mandl, star 59 let.

— **Prememba posesti.** G. Anton Dečman prodal je g. dr. Gallatia polovico tretje skupine zemljišča ležečega ob Elizabetni-Streliški-Kuhnovi in projektovani dr. Valentin Zarnikovi ulici v obsegu 4500 kvadratnih metrov za skupni znesek 102.000 K; na tem stavbišču sezidal bode gospod dr. Gallatia velik moderno opremljeni sanatorij, kakor tudi za lastno porabo lepo enonadstropno vilo.

— **Pasji kontumac.** Pes posestnika Josipa Jegliča v Zgornji Siški je, kakor se je uradno dognalo, imel steklino. Vsled tega je okrajno glavarstvo razglasilo za občino Zgor. Siško pasji kontumac do preklica.

— **Občinske volitve v Kranju** so razpisane 28. in 29. t. m. Tretji razred ima 490, drugi 31 in prvi 64 volilcev.

— **Iz Rakitne** se nam piše: Dne 21. t. m. je pri nas grozovito snežilo, da se je po celi rakitski dolini prijel sneg

ga braniti. In sedaj se jo je sredi uma in množestvilnih tovarišic polastila blaženost, zopet je zardevala in nikomur ni pogledala v obraz, nasleđa, da ji vsakdo bere s čela misli in vso njeno večerajšnje preteklost. Naposled je premagal glavobol in dan se ji je vlekel v večnost.

Ko se je pod noč vrnila domov, spominjala se je Trebarja kakor v sanjah, čeprav je bila nehoti v mislih vesele ljubiti dan pri njem.

Gospa Lena je počasi hodila po kuhinji in ječala. Mučil jo je revmatizem v nogah. Obuta v velike copate, se je premikala nervozno sem in tja. Rdečelaska Katinka je imela upadla lica prstene barve. Sedela je na stolu poleg postelje, glavo naslonjeno na blazino. Pučanova je molala, zdelala v enomer in gledala skozi okno. Ko je prišel domov z izprehoda tudi Trebar, je bil njegov obraz prav tak kot prejšnji dan, le ustnice so se gubile v posmehljiv izraz.

»Kako je z vami?« je vprašal smeje Mino, se sklonil naprej in ji gledal v izmučeni, a lepi obraz. Njo je pretresal mraz po vsem telesu in je le zmignila z rameni. On pa se je le brezmišelnost smehljaj, tolkel s palico po mizi in se končno vsedel. Obrnjen proti Pučanovi, je pričel glasno pripovedovati, kaj se mu je sanjalo ponoči. Sanjalo se mu je, da je trpel grozne bolesti in končno je tudi umrl. Ko je tako ležal mrtev, položil mu je nekdo roko na čelo in odprl je zopet oči. Poleg njega je sta-

la visoka, krasna, bujna mladenka, ki je torej izpregovorila: Umrl si, toda jaz sem te zopet oživila. Živi in živaj! Pučanova ga je poslušala brezbrizno. Mini pa je postalo vroče, ko se je pri zadnjih besedah Trebar ozrl po nji in zapisil svoje ostre oči naravnost v njene. Ker pa nihče ni ničesar pripomnil, je bila Mina v zadregi in nevede se je igrala z namiznim prtom.

Ko je prišla še Nežika z molitvenikom pod pazduho, so se vsedle za mizo in molče večerjale.

Po večerji je poklical Trebar Mino v svojo sosedno sobico. Ona se je žudila, a naposled je šla vendar za njim. Trebar ji je govoril šepetaje in se prisiljeno smejal. Pučanova je bila zaspana in se ni brigala za njiju. Nežika se je v svojem kotu obrnila v zid, pokleknila in začela opravljati šepetaje svojo dolgo večerno molitev, a rdečelaska je sedela na svoji postelji in zrla v strop. Ko je odšla Mina s Trebarjem, se je pričela gibati s svojim zgornjim telesom zdaj na levo, zdaj na desno. Nekaj ljubosumnega je bilo v nji, čemu in zakaj, sama ni vedela. S Trebarjem ni občevala več kakor ljudje, ki so prisiljeni na občevanje s tujim človekom. Skočila je s postelje in bosa, kakršna je ravno bila, se je splazila k vratom in očividno poslušala tuje besede.

»Danes ste bili gotovo nekoliko bolehnii!« se je pošalil Trebar.

»O, ne, nič nisem bila zmačkana!« se je lagala Mina.

»No ... no!« je neverjetno odkimal on.

»Včeraj ste bili nadležni.«

Trebarju se je zadelo, da mu je nekdo nenadoma zlił curek mrzle vode za vrat. Toda svojo zadržko je zakril s spretnimi gestami. Tišje reče:

»Zaradi poljuba; vendar jaz sam nisem zakrivil ničesar.«

Mina je zardela.

»Ali to je bilo dobro in ne slabo. Zakaj lju — bim vas, Mina!« ji reče zopet on s patosom, ki je bil prepričevalen.

»Nepoboljšljivi ste! odvrne Mina v še večji zadregi in zardi še bolj. Tedaj je pri polzaprtih vratih nekaj zaropotalo in se zganilo.

Oba sta umolknila.

Trebarja se je polotila strast. Potisnil je Mino na stol in se tudi sam vsedel tako, da sta se gledala naravnost v obraz. Sedaj šele, se mu je zdelo, je videl vso krasoto njenega bujnega telesa, njene razvite prsi in okrogle, močne roke. Naslonil je na njeno ramo glavo in se z rokami oklenil njenega pasu. Branila se ga je z nespretnimi kretnjami, toda s tem je le še bolj podžigala njegovo strast. Trebar se je ta trenutek zdel sam sebi otročji in slaboten napram tej neznatni ženski. Ona pa je medtem zapadla sladki omotici, ki jo je povsem zadovoljevala. Ona, še nedavno povsem zavrnjena bitje, čutila se je ta trenutek enakopravna s tem gladko počesanim, skrbno oblečenim možem. To ji je prišlo in budilo na-

na eno tako, da se je do drugi dan odpravil po gručah. Tudi dne 23. je med dežjem padel sneg. V Rakitni smo v vseh pobožnih družinah, pa nas bog tako tope!

Poskusi samomora. Na planinah v trškiški okraju se je zelo nevarno obotrel delavec Juri Carman. Nesreča v hrastniški rudnici. Iz hrastniške poročajo: Rudarja Juri Pene in Jožef Rebersček, ki sta nujeta v delavski koloniji v Hrastniku, sta delala v jami ter popravljala neko oporo. Kar naenkrat se opora podere ter izbije Rebersku kramp iz roke, ki je zadel poleg stoječega Pene v trebuh ter ga teko poškodoval. Odpeljali so ga v bolnico.

Srb za Slovence. Te dni se je mudil v Celju g. Lahovič, veletržec v Belgradu, ter je obiskal tudi celjski »Narodni dom«. Pri ti priliki je daroval za celjskega »Sokola« 22 K in za »Celjsko pevsko društvo« 22 K. Nameščena sta na slovenski gimnaziji v Celju kot suplenta gg. Fran Mravljak od Antona na Pohorju in Karel T. iz Zreča pri Konjicah. Oba gospoda sta naredila zadnje poletje na dunajski univerzi profesorski izpit.

Tatvina na pošti. 22. t. m. je izginila pri poštne uradu v Pesnici Dvoru pri Mariboru poštna vreča, v kateri je bilo 1200 kron gotovine in dve reklamirani pismi. Storitelj je 21letni pomožni poštni sel, Franc Weingerl. Tat je ušel na kolesu, katerega si je izposodil od svojega prejšnjega gospodarja, poštarja.

Tat na zabavnem potovanju. 20letni hlapec Franc Bauman iz Frankovec v pujskem okraju je ukradel svojemu bivšemu gospodarju, posestniku Matiji Vogrinu v Cogotinih 12. junija t. l. 750 kron gotovine. Na to je ušel ter potoval po Ogrskem in Primorskem. Na svojem zabavnem potovanju je prišel tudi v Gradec, kjer ga je pa zagrabila roka pravice. Stražniku se je zdel sumljiv in ga je aretiriral. Oddali so ga okrognemu sodišču.

Najdena hranilna knjižica. Te dni je našel rudar Josip Lipa pošto hranilnično knjižico, glasečo se na ime Stefan Velikog na, izdano od pošto-hranilničnega urada pri Sv. Luciji. Na knjižico, ki je vredna 240 K, je bilo že dvignjeno v Tolmimnu, Inomostu, Aspernu in v Gradeu.

600 kron nagrade za roparskega morilec. Kriminalna policija v Nürnbergu razpisuje 600 kron nagrade za onega, ki bi prijel roparskega morilec Henrika Dicka. Morilec se baje potika po Stajerskem; videli so ga baje v okolici Ljubne.

Krvav pretep. V občini Sv. Krištof pri Laskem na Stajerskem je prišlo v sredo med Andrejem in Tomazem Vidmarjem ter Antonom Vrečkoma star. in mlajšim do hudega pretepa. Andrej Vidmar je zadel Vrečko mlajšemu z nožem nevarno poskodbu na glavo. Tomaž Vidmar je udaril Vrečka star. s kamnom po glavi. Na to sta Jakob Goluh in Vrečko ml. s kolicami tako pretepla Andreja Vidmarja, da je na mestu obležal in mu je kri tekla iz nosa in iz ušes. Vrečko star. je na to naložil Vidmarja na voz ter ga odpeljal na njegov dom. Boja se je udeležil tudi Franc Lah, ki je že na tleh ležečega Vidmarja z nožem ranil na roki. Andrej Vidmar je surno poškodovan; ubito ima lobanjo. Poškodovani so bili vsi udeleženci tepeža.

Nova afera F. E. Fridricha iz Petrovč. Pod tem naslovom piše »Narodni Dnevnik« sledeče: Ljubljanski in grški listi so priobčili novice, da F. E. Fridrich ni pobil podpor, katere je dobil od Stajerske hranilnice, za šolski kuhinji v Petrovčah in Ljubljani. Po naših informacijah pa to poročilo ne odgovarja resnici, ker se še ne ve, kako se je denar porabil. Teče pa že boja tozadevna preiskava.

Pameten svet Nemcem. Neki baron L. se v petkovi »Tagespost« pritožuje, ker nemštvo v Južni Tirolski rapidno propada. Kljub vsem naporom raznih obrambnih nemških društev ne more priti nemštvo do vjave. Temu pa bi bilo po mnenju barona L. prav lahko od pomoči, in sicer s šolami. Zato kliče Nemcem: Zidajte nemške šole, toda samo za nemške otroke! Zakaj bi Nemci na svoje stroške poučevali v nemščini tuje otroke, ki obiskujejo poznje nemške visoke šole in izpopravljajo nemško mladino, ki razen nemščine ne razume nobenega jezika. Na nemških visokih šolah dobi ti tuje, ki so se najprej poučevali v nemščini s pomočjo nemškega denarja veselje do boja proti svojim lastnim bivšim učiteljem. Ti ljudje vedno pozabijo, da so nam dolžni hvaležnosti za vzgojo, ki smo jim jo nekdaj mi dali. Na drugi strani pa napravite, da se bo na vsaki nemški šoli dajal nemškim otrokom obilgaten pouk v slovenščini in italijansko. Otroci, ki se teh jezikov najbolj pridno učijo, naj dobe

primerno nagrado. Tuja pa bremenijo vseh iz nemških šol. — To je jako pameten nasvet, katerega pa Nemci prav gotovo ne bodo upoštevali, kajti če bi se nemštvo z resničnostjo ne množilo, bi se sploh ne moglo vzdržati.

Za nabav gostilne in trgovine. velikih in manjših, se nudi lepa prilika: 1. V nekem večjem kraju blizu Maribora je na prodaj velika gostilna z dvema drugima hišama. V dobrem prometu ob državni cesti Dunaj - Trst. Velika, novozidana gospodarska poslopja, ameriška ledenica, kegljišče. Vsa poslopja so v dobrem stanju. Cela koncesija, žganjetoč, kotel za kuhanje žganja, trafika, pošta v hiši. Za prevažanje pošte dobi na leto 1400 K. Kmalu se vpleje med to gostilno in Mariborom avtomobilni omnibus. Prostori za trgovino s poljskimi pridelki, senom, lesom in za mesarijo. Rodovitnega sveta ob cesti 15 orolov. Cena 49.000 K. plačati takoj le polovico. — 2. Tik Celja so 4 gostilne. Cena 200.000 K, 46.000 K, 26.000 K in 14.000 K. — 3. V slovenskem delu Koroske gostilna s trgovino, trafiko in lepo kmetijo. Pošta v hiši. — 4. V obmejnem kraju Koroske gostilna z dvema hišama, trgovina in 6 orolov sveta. Cena 22.000 K. — 5. Restavracija ob Vrbskem jezeru, 2 enonadstropni hiši. Sveta 15 orolov. — 6. Gostilna s trgovino in trafiko ob državni cesti na Koroskem. Lepo gospodarstvo s 35 orali sveta. Cena samo 15.000 K. — 7. Gostilna s pekarijo v Kanalski dolini. Precej sveta. Cena 14.000 K, takoj plačati le 2000 K. — 8. Stara trgovina s špekerijo, manufakturo, železnino itd. v velikem trgu. Lepa enonadstropna hiša. Cena 50.000 K. plačati je treba le kakih 10.000 K. — 9. Za trgovino pripravna hiša v nekem mešanem mestu na Spodnjem Stajerskem, kjer se ni slovenske trgovine, a jo Slovenci komaj pričakujejo. — Dvoje veleposestev blizu Maribora. Pri enem je 200 orolov starega smrekovega gozda. — Vsa potrebna pojasnila daje potovalni učitelj Ante Beg v Ljubljani.

Reklamni in anončni slepar. Deležno sodišče v Celovcu zasleduje nekega Ivana Schnabla, ki je zakrivil več reklamnih in anončnih sleparij.

Odmev italijanskega vandalizma iz dne 4. septembra v Trstu. Povodom vandaličnih demonstracij v Trstu, o priliki izleta puljskih Hrvatov, je bilo aretiranih 34 oseb, od katerih so bile tri izpuščene, a 31 jih je bilo oddanih deložnemu sodišču, kjer se jim bo zagovarjati radi hudodelstev: zlobne poškodbe tuje lastnine, javnega nasilstva, napadanja posameznih oseb in ščevanja. — Med aretiranci je tudi nekaj regnicolov (italijanskih podanikov) in celo en — Nemec. — Po značaju so aretiranci prav mešana družba: privatni uradniki, trgovski agenti, študenti, kamnoseki, mesarji itd. Med to čudno družbo se nahaja tudi 27letni živinozdravnik Teodor Robba, ki je bil zasačen pri metanju kamenja. Na domu aretiranecev je bila izvršena hišna preiskava, ki je prinesla na svetlo za oboževanje mnogo obteževalnega materiala. — Konfisciranih je bilo več kompromitiranih dokumentov in pisem, Garibaldijeve uniforme, kakor tudi razni dekreti, s katerimi je bil ta ali oni mazzinijalec imenovan raznim šaržom v morebitni Garibaldijevi armadi. Aretiranci gotovo ne uidejo zasluženi kazni, ali pravih krivcev justica vendar le nima v svojih rokah, namreč onih, ki so pravzaprav izgrede in vandalizem povzročili. — To so razni hujšaki v in izven uredništva »Piccola«, »Independentia« itd., kakor tudi drugi hujšaki a la stari, še ne pametni hujšak d. Spadoni. — Ti so pravzaprav krivi vseh lumparij in vandalizma dne 4. septembra in le tem se bodo imeli aretiranci zahvaliti za zle posledice, katere jih čakajo vsled storjenega vandalizma.

Brezuspešno stanje. Ko je prišel večeraj zjutraj tržaški trgovec Iv. Godnik v svojo prodajalno, je takoj opazil, da je imel ponoči nepovabljenih goste. Trgovske knjige in razni papirji so ležali raztreseni po trgovini. Ko je pogledal na blagajno, je takoj opazil zvrtno luknjo, ki je imela v premeru blizu 10 cm. Trud se pa vlomilec ni izplačal, kajti v blagajni ni bilo niti vinarja. Storiteli so pojedli precejšen kos švicarskega sira, drugo blago so pa primirno pustili. Godniku je nekdo že pred več dnevi pravil, da bodo tatovi obiskali njegovo trgovino, zato je tudi vsak večer pobral ves denar. Godnik dotične osebe neče imenovati.

Kolera se širi. Kolera je že prekorajčila južno ogrsko mejo in prišla v Slavonijo. V Vukovaru je neki kočijaž z imenom Knežek za kolero umrl. Razširjevanja kolere je mnogo kriva ljudska nevednost. Mohacs je vendar mesto, a prebivalstvo je strahovito nevedno in zanikrno. Med pristimi ljudmi vlada prepričanje, da zdravniški bolezen širijo in zdrav-

nihi dobivajo celo avsenila pisma. Ljudje tudi skrivajo in utajajoje slušaje kolere. Izobraženi meščani so valed tega zastavili nekako ligo; člani to ligo obiskujejo vso hišo in zasledujejo, če se ni zgodil kak slučaj kolere. Obče pa vlada med nevednim ljudstvom mnenje, da so vodnjaki zastrupljeni in da se valed tega širi kolera. Že je vlada poslala nad 200 oronikov v Mohacs, da vzdržujejo mir in red.

Elektrodiagnostika »Ideal«, zraven glavne pošte ima od sobote, dne 24. septembra do torka, dne 27. septembra sledeči spored: Vinski duhovi. (V barvah.) Plavljenje lesa in žage na Švedskem. (Naraven posnetek.) Sestrska ljubezen. (Drama.) Ločilno pismo. (Komično.) Lov na bivate v Indo-Kini. (V barvah.) Fifine petarde. (Komično.) Zadnja predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. — Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9.: Pijančevič bi šel rad ven. (Komično.) Nespravilno sovrašstvo. (Drama.) Športne slavnosti in tekmovalne vožnje na Tiberi. (Izvirne posnetek.) Zdravilni način proti mikrobom. (Komično.) — Vsak tork in petek ob 6. do 10. soduje slav. »Slovenska Filharmonija«.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske od 11. do 17. septembra. Rodilo se je 19 otrok; umrlo je 31 oseb. Med umrli je 20 domačinov. Umrli so: 1 za škrlatice, 3 za legarjem, 1 za vrtico, 3 za jetiko in 23 za različnimi boleznimi.

Goreti je začelo večeraj dopoldne v stanovanju hišne posestnice na Eližabetni cesti št. 7. Domači so ogenj hitro opazili, ter ga s pomočjo drugih strank v hiši pogasili, da ni bilo treba obveščati prostovoljnega gasilnega društva. Zgorelo, oziroma pokvarilo se je več lepega, skoro popolnoma novega pohištva.

Odpejal je začetkom meseca septembra na Notranjskem nek domobranski dopustnik neko 20letno dekle. Za zaljubljenim parčkom je uvedeno zasledovanje.

Pretep v žganjariji. Te dni so si v neki tukajšnji žganjariji skočili 4 prijatelji jeruža v lase in se dodobra spoprijeli. Eden je potegnil iz žepa nož in dva svoja nasprotnika na rokah znatno ranil. Poklicani stražnik je celo četvorico odvedel na magistrat, kjer so jo vtaknili v zapor. — Onega, ki se je boril z nožem, so oddali okrajnemu sodišču, drugi so bili pa policijsko kaznovani.

Vlom v barako. Pred 14. dnevi je bilo vlomljeno v neko barako ob Gruberjevem prekopu, ki jo rabijo za kuhinjo. Tat je odnesel iz nje več sladkorja, kave in 13 hlebec kruha. Predvečerašnjim so pa zasačili v dotični baraki nekega tujea in ga oddali stražniku. Legitimiral se je za 21-letnega brezposelnega krojaškega pomočnika Gabriela Turčina, rodem iz Zlatarja na Hrvaškem. Ker je Turčin poleg te tatvine sumljiv tudi tatvine 16 krampov, ki so izginili v neki drugi baraki, so ga izročili deložnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Tatvina. Nekemu delavcu, ki je zaposlen pri delu v Gruberjevem prekopu, sta te dni na Poljanskem nasipu ukradla dva njegova tovariša za 22 K obleke.

Sumljiv grešnik. Ko je te dni nekega večera franciskanski cerkovnik nameraval zapreti vrata in je preje še preiskal cerkev, je dobil v »povednici nekega 20letnega fanta, katerega je potem izročil stražniku. Ko so ga legitimirali, so dognali, da je to vrtnarski pomočnik, rodem z Gorenjskega. Rekel je, da je šel v cerkev vedrit. Ker se mu ni moglo dokazati nobenega kaznivnega dejanja, so ga po zaslišanju zopet izpustili.

Pasja kontumacija. Ker se je pri nekem psu v Zgornji Šiški uradno konstatirala steklina, je e. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani odredilo z razglasom z dne 17. septembra, št. 26.208 za občine Spodnja in Zgornja Šiška in Št. Vid nad Ljubljano pasjo kontumacijo. Pri tatvini krompirja sta bili večeraj zasačene na ljubljanskem polju dve delavki. Nabrali sta ga bile že okoli 200 kg, katerega so jim odvzeli in se bodeta zaradi tega morali zagovarjati pred sodiščem.

Delavsko gibanje. Večeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 53 Makedoncev, 52 Slovencev in 62 Hrvatov. 20 Hrvatov se je povrnilo od dela v Zagreb, 10 Lahov pa v Kormin.

Izpuščeno in najdeno. Dijak Herman Hönl je izgubil bankovec za 10 K. — Delavec Robert Karlbauer je izgubil denarnico, v kateri je imel 11 K denarja. — Antonija Petričeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Neka postrežnica je izgubila zastavni listek. — Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, odnosno najden dežnik, vreča obleke, blaznica, sprehajalna palica, slamnik, potna čepica in 30 citron.

— V petek popoldne je bila izgubljena črna ovratnica z zlato iglo s črkama »J S.« — Prosi se, da se jo odda proti nagradi v »Narodni tiskarnici«.

Zamenjan dežnik. Dotična oseba, ki je v sredo zvečer vzela v kavarni »Evropa« tuj dežnik, naj ga blagovoli ravnostja vrniti.

Uradne vesti. Dne 7. novembra bo pri okrajnem sodišču na Brdu dražba posestva vl. št. 65 k. o. Selo, obstoječega iz hiše v Zajelšah št. 13, mline za prstene barve v vrednosti 20.080 K, vodne moči, vredne 3900 kron in različnih zemljiških parcel, vrednih 6815 K, s pritlikino pri mlinu, vredno 3351 K in pri zemljišču 372 K. Najmanjši ponudek znaša 23.012 K. — Dne 12. oktobra bo pri okrajni sodnji v Kranjski Gori dražba zemljišča vl. št. 384 k. o. Dovje, obstoječega iz hiše in vrta. Zemljišče je cenjeno 4200 K. Najmanjši ponudek znaša 2800 K.

Društvena naznanila.

Medzletne tekme Slovenske Sokolske Zveze. Jutri stopi slovensko Sokolstvo s svojimi vrstami prvič pred narod; kakor doslej še nikdar, se bodo pokazali pri tej priliki sadovi neumornega, nesebičnega sokolskega dela, sadovi sokolske energije. Dolžnost nas Slovencev je, da prisostvujemo tem prireditvam; z mnogobrojnimi posetom pokažimo, da vemo ceniti zasluge, katere si je priborilo slovensko Sokolstvo na narodnem polju. Natančni spored objavljen je v današnjem listu na drugem mestu. Za gotovo je, da se bode že na koncertu ob pol 9. zvečer slovesno naznanil izid tekme. Kdor čuti s Sokolstvom, udeležil se bo teh prireditvev.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Opozarja tem potom še enkrat, redno in podporno člane na občini zbor, kateri se vrši danes zvečer ob 8. v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Udeležite se mnogobrojno. Odbor.

Plesne vaje pevškega društva »Slavica« se prične v nedeljo, dne 2. oktobra v društvenih prostorih v Narodnem domu, prvo nadstropje levo. Vrše se vsako nedeljo in praznik od 3. popoldne do 7. zvečer. Pristop imajo društveni člani, njih rodbine, gospodje in povabljeni gospice. Gospice, katere žele na novo pohajati plesne vaje, naj javijo odboru svoj popoln naslov, da se jim vabilo dopiše. Gospodom ni potrebno se izkazati z vabilom.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« opozarja gg. člane, kateri nameravajo obiskati laški učni tečaj v letošnji zimski sezoni, da naznani svojo udeležbo vsaj do 1. oktobra t. l. in sicer pisмено ali pa osebno v društveni pisarni.

Zadruga krojačev, krojačice itd. v Ljubljani naznanja tem potom cenjenim članicam odlok e. kr. ministrstva za javna dela, s katerimi se načelstvu naroča, obvestiti člane zadruge, da so tudi vaje obvezane obiskovati obrtne-nadaljevalne šole, ki se prične dne 2. oktobra t. l. Vpisovanje vajenk in vajencev se prične v nedeljo, dne 25. septembra dopoldne in nadaljuje v ponedeljek, tork in sredo 26., 27. in 28. sept. od 6. do 7. zvečer v III. mestni šoli, Erjavčeva cesta št. 21., pritičilo. Obenem se daje na znanje, da se vrši prihodnja preizkušnja za vajenke in vajence dne 5. oktobra t. l. v obrtni šoli. Prošnje za pristupitev k skušnji je vložiti pravočasno pri načelstvu zadruge, g. Fran Jelocniku.

Čevljarska zadruga v Ljubljani opozarja svoje g. člane, da blagovolijo zapisati svoje vaje v »vaje« v obrtno-nadaljevalno šolo za leto 1910/1911 v nedeljo, dne 25. septembra dopoldne in pa v ponedeljek, tork in sredo, dne 26., 27. in 28. od šestih do sedmih zvečer na Erjavčevi cesti št. 21. pritičilo.

Za »Sokolski dom« v Domžalah: G. Fr. Majdič po g. dr. Krautu v Kamniku pravdna poravnava 20 K, br. Fr. Habjan v Stobu 10 K, br. Kircher nabral pri Kuharju v Domžalah 5 K, v Kamniški Bistrici nabrano 6 K, g. Draksler v Kamniku 10 K, Narodna tiskarna v Ljubljani 50 K, g. Trojanšek v Trstu 2 K, br. Vidmar v Domžalah 4 K 80 v, br. Kralj in br. Ferik nabrala v Ameriki 65 K, tarokisti pri Bevcu v Lukovici 4 K, stava med br. Jenčičem in Majzlom 2 K, g. Sadnikar v Kamniku 5 K, gđ. Vrataričeva v Mengšu nabrala 3 K. Iz nabiralnikov: pri Kuharju 29 K, pri »Ruskem caru« 11 K, pri Kuharju 21 K 50 v, »Na novi pošti« v Domžalah 21 K. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala in krepek »Na zdar!«

Dol, podružnica »Prosvete« v Novem mestu je imela pri svoji veselici dne 10. t. m. 405 K 54 v čistega dobička. Od tega je poslala dij. podp. društvo »Radogoj« 100 K in družbi av. Cirila in Metoda 50 K kot prvi delež za kamen.

Politično društvo »Enakopravnost« v Idriji ima v četrtek 29. t. m. ob pol 9. zvečer v prostorih Delavskega bralnega društva svoj redni

občni zbor. Člane vabi k polnočestvilni udeležbi odbor.

Ustanovni občni zbor odseka »Prosvete« v Idriji se je vršil 17. t. m. ob obili udeležbi v prostorih idrijske »Citalnice«. Steje obilo podpornih in 15 rednih članov; v njegov delokrog spadata za sedaj sodniška okraja Idrija in Logatec. Na lepem večeru se je govorilo natančno o nalozah in najbližnjem delu odseka, kar se ne spada v javnost. — Prvo predavanje se vrši v sredo 28. t. m. ob 8. zvečer v realni. Predava gospod dr. Dragotin Lončar: »Novodobni politični razvoj slovenske«. Z ozirom na aktualno snov pričakujemo obilne udeležbe.

Javna telovadba Sokola v Trbovljah. Nekdaj tako narodno mlačni kraj Trbovlje je praznoval v nedeljo, dne 18. t. m. triumf narodne zavednosti. — Brez reklame se je nabralo okroglo 100 Sokolov ki so bili, korakajoč po dolini, burno pozdravljeni od občinstva in obsipani s cvetjem. Tu se vidi, kaj stori Sokol, če stremi za svojim ciljem — v tako kratkem času je obudil narodno zavest pri nižjih slojih in s tem pokazal, da ima kot narodni čuvaj v tem oziru neizbrisljive zasluge. — Po sprevedu se je vršila na travniku g. Porteta javna telovadba. Nastopile so Sokolice iz Litije s prostimi vajami, s kiji so pokazale, da imajo resno voljo delati na sokolskem polju, za kar jim kliče: le vstrajno naprej! Naravnost smo se morali čuditi nastopu naraščaja »Trboveljskega Sokola«, proste vaje so bile tudi jako poveljne; skupine, katere so delali, so bile tudi jako dobre. Tu se vidi, da si je Sokol izbral hvaležno delo, da narodno probuja svojo deco ter krepi duha in telo. Nato je izvajalo 44 telovadcev proste vaje, ki so tudi v največje zadovoljstvo občinstva izpadle. Za tem nastopijo 4 vrste telovadcev, na drugo dve, ena na bradlji in ena na skok. Opazili smo na drugo nekaj hib — ki bi drugače lahko izostale — kajti poznamo telovadce, da so drugače sigurni. Vrsta na bradlji, katero je vodil brat Kuček, je zela vsestransko priznanje. Telovadbi je prisostvovalo približno 2000 ljudi, ki so res z zanimanjem sledili vajam telovadcev. Nato se je razvila nepriljubljena zabava v dvorani g. Fortea. Omenili bi, naj bi se drugič poskrbelo za boljšo postrežbo, kajti večina gostov-tujecev si je morala sama servirati. Upamo, da nam g. Fortea opomne ne bode štel v zlo, saj vemo, da ni on kriv. Zvečer, ko so se vračali gostje Sokoli, so bili zopet iz rudniških hiš jako burno in navdušeno pozdravljeni. Tu se vidi kakšna razlika je med Trbovljani in Zagorjani. V Zagorju so bili ob priliki tvoritve Sokolskega doma Sokoli »Heile-klie« izzivani, a v Trbovljah so jim delavci-rudarji polni narodne zavednosti klicali »Dobro došli«, »Na zdar« in »Živijo«. — Delo katerega dela Sokol v Trbovljah je narodno. Le tako naprej, cilj tvoj bodeš dosegel — er.

Podružnica »Prosvete« v Celju Na ustanovnem občnem zboru imenovane podružnice se je izvolil sledeči odbor: cand. med. M. V. Brezovnik, predsednik; stud. iur. Rad. Brenčič, tajnik; stud. iur. Stanko Stor, blagajnik; stud. iur. Fran Zdelšek, knjižničar; slik. akad. Josip Zavar, namestnik; stud. iur. Stanko Vrant, preglednik.

Slovenski Jug.

— Ban dr. Tomašič v Osjeku. Kakor smo že poročali, bo ban dr. Tomašič na povabilo bivšega poslanc dr. Pinterovića jutri v nedeljo na javnem shodu v Osjeku razvil svoj program. Osješki listi pozivajo meščanstvo, naj bana slovesno sprejme in svoje hiše okraši z zastavami. Ban dr. Nikola pl. Tomašič dospe v Osjek danes zvečer ob 10. Spremljala ga bosta podban Chavrak in oddelni predstojnik za nauk in bogočastje dr. Amruš. Na kolodvoru ga bo korporativno sprejel mestni občinski svet. V imenu mesta ga bo pozdravil podžupan dr. Neuman. Sprejema se udeležijo tudi vse oblasti in veteransko društvo s svojo godbo. Po oficialnem sprejemu bodo pevka društva zapela banu na čast več pesmi. V nedeljo zvečer bo na čast banu slavnostna predstava v gledališču.

— **Obnovitev »veleizdajniškega« procesa.** Učiteljica Petra Petroviča, ki je bil obtožen »veleizdaje« in na to z drugimi vred izpuščen, je bil, kakor smo že poročali, znova aretiran ter prepeljan v zapore zagrebškega sodišča. Ta aretacija je izzvala v vsi hrvatski javnosti veliko senzacijo in nastala je govorica, da se namerava znani »veleizdajniški« proces obnoviti. V koliko odgovarja ta govorica resnici, se seveda sedaj še ne da kontrolirati. Znano je, da stol sedmorice na pritožbe zagovornikov v »veleizdajniškem« procesu obtožencev ni oprostil, marveč je odredil, da se ima proces postaviti v stanje preiskave. Zagovornika, dr. Hinković in dr. Srgjan Budisavljević sta takoj večeraj vložila pritožbo proti tej aretaciji na stol sedmorice.

Občinski svet v socialističnih rokah. V mestu Samokov na Bolgarskem so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali socialisti. Bolgarski vladi je bilo to tem bolj neprijetno, ker je častni meščan Samokova car Ferdinand sam. Vlada bi bila rada volitve razveljavila, a jih ni mogla, ker so se vršile popolnoma pravilno. Te dni je bila volitev župana. Za župana je bil izvoljen socialist Georgi Zujbarov. Nov mestni občinski svet je sprejel program, ki obsega te-le glavne točke: polna občinska samouprava, pravica zakonodajalne iniciative meščanov v občinskem svetu, aktivna in pasivna volilna pravica za ženske, izdajanje občinskega lista, ki ga dobivajo vsi občinarji brezplačno itd. Nadalje se je sklenilo, da se imajo občini vrniti vsa zemljišča in posestva, ki so ji prejšnji občinski svet poklonil "neko občinsko posestvo. Občinski list, ki ga dobivajo brezplačno vsi občani, je že jel izhajati. Imenuje se „Samokovska komuna“.

Po slovanskem svetu.

Novi ruski tiskovni zakon. Dumi je bil predložen novi tiskovni zakon, ki je skozi in skozi reakcionaren. Novo določilo uvaja zakon s tem, da se zaradi tiskovnih pregreškov ne kliče na odgovor odgovorni urednik časopisa, temveč pisatelj inkriminiranega članka in pa urednik, ki časopis faktično ureja. Po novem tiskovnem zakonu spadajo tiskovni pregreški le v judikaturu sodišča. Vsi deli tega so pa za te pregreške določene mnogo višje in ostreje kazni nego doslej.

Prosveta.

Javna skušnja dramatične šole sloven. dež. gledališča se vrši v torek, dne 27. t. m. ob 8. zvečer v areni Narodnega doma. Uprizore se slika v nem. dejanju „Pijanec“, spisala Zofka Jelovškova, burka v enem dejanju „Takele so!“, spisal Rud. Jaroš, odlomek iz založbe „Razbojnik“, spisal Frid. Schiller in gluma v nem. dejanju „Damo klejev meč“, spisal Putz. Pri predstavi sodeluje tamburaški zbor gojencev. Vstopnina 30 vinarjev.

Gledališko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 25. septembra 1910 v dvorani pri Jeleni na Savi burko v štirih dejanjih „Ugrabljeni Sabinke“. Pri predstavi sodeluje tamburaški zbor jeseniškega „Sokola“. Začetek točno ob pol osmi uri.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dne 2. oktobra se otvori sezona 1910/11 z „Rezervistovo svatbo“, veliko burko v 4. dejanjih. Ta burka se je igrala že po vseh večjih odrih z velikim uspehom. — Dramatično društvo misli resno na spopolnitev in hudo občinstvo že pri prvi predstavi podati nekaj dobrega in lepega. Upamo, da bo občinstvo to tudi upoštevalo. Zatek predstave je ob polu 8. uri zvečer; blagajna se odpre ob polu 7. Predprodaja vstopnic pri g. Weizelnu, trgovcu, Zgornja gosposka ulica.

Izpred sodišča.

Dne 26. junija t. l. se je Tomažu Kmetcu, gostilničarju v Spod. Siskih odrgala ura z veržico, vsled česar je prišlo med njim in njegovo ženo Frančiško Kmetec ter v gostilni navzočimi vojaki 7. topn. polka do razburjenega prepira. Častniški sluga Karl Klampfl je vsled tega oba tožil radi žaljenja časti. Pri obravnavi, ki se je vršila dne 23. t. m. pa je obtožbo umaknil, ker sta Tomaž in Frančiška Kmetec izjavila, da so se njune v razburjenosti izgovorne besede le pomotoma razumele kot očitanje tatvine in da obžalujeta, da je vsled tega prišlo do sodnega postopanja. Karl Klampfl se je s to izjavo zadovoljil, nakar sta bila obtožena Tomaž in Frančiška Kmetec oproščena.

Obsojen župnik. Pred deželnim sodiščem v Landsbutu je bil obsojen župnik Mihael Stöger iz Hebertsfeldna na stitnast dni zapora, ker je vsled svoje nemarnosti zakrivil smrt druge osebe. Župnik je kot predstojnik oskrbe ubožnih povzročil smrt neke slaboumne stromakinje s tem, ker ni zadostno nadziral oskrbe. Kakor so se izjavili zdravniki, je žena umrla vsled lakote. Res, prava krščanska ljubezen!

Ljubimec svoje lastne žene. Ne zgodi se vsak dan, da se kdo poganja za ljubezen svoje žene, od katere je ločen. Juvclir Moric Pataki Pick je taktično dvoril svoji ženi Tereziji roj. Landstein, od katere je bil sodnijsko ločen. Vendar pa tega ni delal iz ljubezni, temveč iz nizkosti, dobičkalnih motivov. Sodišče je njegovi ženi namreč priznalo mesečno alimentacijo tridesetih kron. Pataki-Pick se je hotel oprostiti tega bremena. Približeval se je svoji ženi ter igral vlogo nežnega zaljubljenca. Obiljubil je svoji ženi, da jo hoče vzeti noter k sebi ter jo je peljal h krajevemu notarju, kjer je podpisala

neko listino, o kateri vsi niti ni ničesar povedal. Od tedaj pa ni več obiskal svoje žene. Sedaj pa je s sodiščem ter predljudi domno izjavo, o kateri se je ta odpovedala alimentaciji, ter prosil, naj se ga na podlagi te izjave oprosti plačevanja. Ko je Terezija Landstein o tem izvedela, je ovdela Moriza Pataki-Picka kazenskem sodišču. Kazensko sodišče je nato obsodilo Pataki-Picka zaradi pregreška goljufije v en mesec zapora in na 20 kron denarne globe.

Razne stvari.

* Dr. Crippen in ml. Le Neve. Preiskava proti obema obtožencema je končana. Dr. Crippen in njegova ljubica prideta pred porotno sodišče. * Aretacija treh bratov. V New Yorku so bili aretirani bratje Karel, Anton in Kurt Angelini, ki so na bruseljski razstavi povodom požara pokradli za 40.000 frankov ur.

* V Švice je bežal. Dne 25. julija je ukradel poštni izvošček Ivan Tabin v postnem uradu v Lincu 30 tisoč kron. Te dni so moža aretirali v Curihu, kamor je bil pobegnil z ukradenim denarjem. Pri njem so dobili še 20.000 kron. Fabian pravi, da je teh 20.000 k zadel v loteriji.

* Kratek proces. V mestu Tampi, v državi Florida v Severni Ameriki, so aretirali dva italijanska delavca, ki sta osumljena, da sta med štrajkom v tamkajšnji tobačni tovarni ustrelila nekega knjigovodjo. Med aretacijo je ljudstvo iztrgalo delavca policiji iz rok, ju odgnalo v gozd ter na nekem drevesu obesilo.

* Napačni nadkonjar nemškega cesarja. Ko je bil nemški cesar v Budimpešti, je prišel v neki noči uslužbenec hotela „Hungaria“ k ravnatelju ogrskih državnih železnice Ivanu M. M. ter mu sporočil, da želi nadkonjar cesarja Viljema, grof Alvensleben, naj bi takoj prišel k njemu v hotel, ker bi se rad nekaj važnega z njim pogovoril. Ravnatelj se je takoj odpravil v hotel. Tu se je pa dognalo, da gospod, ki hoče z njim govoriti, ni cesarjev nadkonjar, marveč je to pivovarinar Wyckhüller iz Elberfelda, ki je nenadoma zblaznel. Pivovarinarja, ki je hotel biti po vsi sili Viljemov nadkonjar, so spravili v neki sanatorij blizu Berolina.

* Velikanski honorarij pevcev v Ameriki. Neki ameriški list je nedavno objavil, kako velikanske letne plače imajo najuglednejši peveci in pevke na newyorški operi. Prvi je seveda znani tenorist Caruso, ki ima na leto okoli 650.000 nemških mark. Bonci dobiva 300.000 mark, Tetrizini zasluži 300.000 mark. Pevke Farar, Mary Garden in Slezak prejema na leto vsaka po 240.000 mark. Gospa Gadske zasluži na leto 200.000 mark, Dalmores nad 190.000, Zenatello 180.000 in Renand 160.000, Lina Cavalieri, Destina in Scotti vsaka po 120.000 mark, potem pridejo Clement, Jörn, Burrian in Sammareo, ki dobivajo na leto okroglo 100.000 mark in na koncu te liste stoji Homer z 80.000 markami. Teh 18 umetnikov in umetnic dobiva torej na leto nad 3 1/2 milijonov mark.

Menu pri galadineju na čast nemškemu cesarju je bil naslednji: Potage Victoria. — Petits soufflés eu surprise. — Filets de branzino à la mariniera. — Pièce de boeuf et noix de veau. — Supreme de poulet à la valencienne. — Jambon Lambert. — Sorbet. — Faisans rotis, salade, compote. — Fonds d'artichauts et petits pois. — Pain de fruits La Vallière. — Crème de fromage. — Glaces variées. — Dessert. — Champagne Moët & Chandon Impérial.

* Za otroške sobe je po soglasni sodbi za lakiranje poda najboljša dandanes že splošno znana obl. varovana pristna Eisenstädterjeva „Eglasine“, lakovna barva za pod, popolnoma brez duha, neomejene stalnosti in ki se jako hitro suši. Dobiva se v vsaki večji trgovini z materialnim, specerijskim in barvnim blagom. — Edini izdelovalec: Tvarnica lakov Bratje Eisenstädter, Dunaj IV/1. Pazite natančno na varnostno znamko „železni viteze“, vpodobljeno na vsaki škatli.

Telefonsku in brzokovno poročila.

Kolera na Dunaju.

Dunaj, 24. septembra. Danes ponoči ste bili prenešeni v izolirno bolnico zopet dve osebi, ki ste oboeli na sumljivih znakih kolere. Obe osebi ste se vozili na neki podonavski ladji.

Konferenca nemških deželnih poslancev na Čekem.

Praga, 24. septembra. Danes se vrši tukaj zborovanje nemških poslancev v češkem deželnem shoru pod predsedstvom poslanca Pachera. Navzoči poslanci so vsi na tuzno po-

zabili o vsakih ločljivih spravah končano.

Veliki manifestacijski shodi čestitih avstrijskih državljanov.

Praga, 24. septembra. Socijalno-demokratska stranka namerava sklicati na 28. t. m., torej dva dni pred otvoritvijo čestitih deželnega shora, velikanski manifestacijski shodovanja za uvedbo opolnomočenja in tajne volilne pravice v češkem deželnem shoru.

Stavka na Reki.

Reka, 24. septembra. Delavci petrolejskih rafinerij so prišli stavkati. Pridružili so se jim tudi delavci v tovarni za torpedove in ladjedelnic „Danubius“. Delodajalci so se domnili za slučaj, ako stavka ne poneha, izključiti od dela vse delavce. Danes ponoči so bili odpušteni iz petrolejskih tovarn vsi delavci.

Reka, 24. septembra. Dosedaj stavka, odnosno je izključenih od dela okroglo 3000 delavcev.

Obsojeni revolucionarji.

Solun, 24. septembra. Vojno sodišče v Solunu je obsodilo radi revolucionarnega gibanja večer arhimandrita Aleksandra na 8 let, opata samostana Ošan na 4 leta in ravnatelja grške šole Diorana na 7 let težke ječe.

Protidelavsko gibanje.

Cottbus, 24. septembra. Zveza delodajalcev lužičanskih suknjarn je sklenila, odpustiti s 5. oktobrom iz svojih tovarn 25.000 delavcev.

Turški veliki vezir Hakki-paša se vrnil v Carigrad.

Carigrad, 24. septembra. Veliki vezir Hakki-paša se je vsled poziva tukajšnje vlade vrnil iz Pariza v Carigrad.

Najetje turškega posojila.

Pariz, 24. septembra. Vsa prizadevanja turške vlade najeti za Turčijo na francoskem ali angleškem posojilo so bila dosedaj brezuspešna. Kakor se poroča iz Angleskega, je turška vlada po posredovanju Sir Cassella sedaj pridobila na Nemškem finančno skupino, ki je pripravljena dati Turčiji posojilo ter to posojilo tekom 8—10 mesecev razdeliti med prebivalstvo. Med tem časom pa naj bi turška nacionalna banka dala turški vladi na razpolago 50—70 milijonov frankov.

Izvolski odstopal iz Berolina.

Berolin, 24. septembra. Ruski minister zunanjih zadev Izvolski je večer zvečer nenadoma odstopal v Pariz.

Francoški socialist Jaurès o budgetih.

Berolin, 24. septembra. „Lokal-anzeiger“ poroča, da so se nemški socialni demokrati obrnili na voditelja francoskih socialistov Jaurésa za njegovo mnenje glede budgetnega vprašanja. Jaurès jim je odgovoril, da morajo socialni demokrati glasovati za proračun, ako je to v podporo napredne vlade.

Vojaška konvencija med Rumunsko in Turčijo.

London, 24. septembra. Atenski poročevalec „Times“ javlja, da je rumunski zunanji minister Bratianu 4. septembra sporočil turškemu poslaniku v Bukareštu, da je rumunska vlada pripravljena v slučaju konflikta med Turško in Bolgarsko mobilizirati svojo armado proti Bolgarski. Isti korespondent poroča iz Aten, da se misli v grških političnih krogih na ožjo zvezo med Grško in Bolgarsko.

Železniške nesreče.

Gradec, 24. septembra. Nek strokovnjak se je izrazil glede železniške nesreče pri Rottenmannu, da nesreče ni kriv samo strojevodja ponesrečenega vlaka, temveč da so skrivili tudi sprevodniki, ki so imeli dolžnost, ko so videli, da je strojevodja pozabil ustaviti vlak, potegniti za vakuum - zaviralnice. Ta strokovnjak dolži tudi upravo državnih železnice nesreče, ker je dopustila, da je vodil brzovlak strojevodja, ki je že zdavnaj dosegel svoja penzijska leta in je bil torej že lahko pozabljen in oslabil.

Clayton, 24. septembra. Nek vlak islandske železnice, ki je vozil po progi s hitrostjo brzovlaka, je imel peljati čez most. Ko je prišel do mosta, je strojevodja prepozno zapazil, da je most podrt, in ni mogel radi tega več vlaka ustaviti. Cel vlak je zirčal v globoko reko. — Dosedaj so potegnili iz reke 20 mrtvih.

Routov ob Dunu, 24. septembra. Tukajšnji vlak vladikavške železnice je skočil s tira. Mnogo oseb je mrtvih, mnogo težko ranjenih.

Naš dunajski urednik dr. Albert Kramer

stanuje VII/2, Lerchenfelderstrasse Nr. 15, I. II/18, ter med 6. do 7. popoldne v vseh listih za zadevnih zadevah na razpolago. Med 1. do 3. popoldne in 8. do 12. zvečer telefon št. 24.599 locat in telefon po-

Gospodarstva.

Trst kot tržnica za bombaz. Trstka Geo. H. Mac Fadden & Bro., Filadelfija, je za svoja podjetja v Trstu poverila zastopstvo za Avstro-Ogrsko edino in izključno importni trrdki za bombaz Aleksander Neumann & Ko. na Dunaju.

Velika licitacija lesa v Bosni. Mesec oktober bo za vso avstro-ogrsko lesno trgovino velikega pomena. Na Hrvaškem in v Slavoniji bodo prodajali velike množine stoječega bukovega lesa, ki se nahaja v gozdovih erarja in raznih občin. Tudi Bosanska vlada, ki že sedem let ni dala na licitacijo sekanja lesa v svojih gozdovih, se je odločila, meseca oktobra oddati licitacijskim potem sekanje velikanskih gozdnih parcel. Večinoma gre za smrekove gozdove. Za eksploatacijo teh gozdov je pa treba večje vsote investirati. Dne 20. oktobra bodo licitirali sekanje v gozdovih v okrajih Javornina in Ravna Planina v premeru 800.000 kubičnih metrov, dne 24. oktobra v gozdovih okraja Tajnice v premeru 350.000 kubičnih metrov v okolici Klevca in dne 29. oktobra 2 milijona kubičnih metrov v okolici Banjalo.

Dogovor tovarn za barve glede embalaže. Najvažnejše avstrijske in ogrske tovarne za izdelovanje barve so imele pred kratkim časom, kakor poroča „Vegyeseti Lapok“, na Dunaju konferenco, na kateri so z ozirom na trajno nizke prodajne cene, sklenile embalažo zaračunati kupcu, kakor je to tudi v inozemstvu navada. Dogovorili so se tudi prste barve, kakor tdi takozvane avvirane barve pod ceno v znesku 30 K prodajati bruto za neto Dogovor je stopil že v veljavo.

Srbska zunanja trgovina. Kakor poroča srbsko finančno ministstvo, je znašala vrednost srbskega uvoza v prvem četrtletju t. l. 17.265.561 dinarjev (za 3.404.664 dinarjev več, nego v isti dobi l. 1909).

Od tega pripada na Nemčijo 7.794.661 na Avstro-Ogrsko 3.534.917 na Anglesko 3.005.910 in na Italijo 914.686. Ostanek so uvozile Francoska, Švica, Turčija, Belgija in Rusija. Vrednost izvoza je znašala v tej dobi 23.165.744 dinar. (za 6.091.431 dinarjev več, nego lanske leto.) Izvozili so blaga v Turčijo za 4.874.751 dinarjev, v Avstro - Ogrsko za 4.684.346, v Nemčijo za 3.355.439, v Italijo za 1.629.814 dinarjev in za 1.505.687 v Belgijo.

Dohodki Srbije iz državnih rudnikov. Iz Belgrada poročajo: Država je do zdaj dobivala od v najem danih rudnikov 102.612 dinarjev dohodkov in sicer od dveh cementnih podjetij 7060, treh premogokopov 33.380, od bakrenih rudnikov v Boru 56.380 in od zlatega rudnika pri reki Feki 6138 dinarjev. Dohodki iz premogokopa Dobre, bakrenega rudokopa Majdanjeka in svinčene rudokopa Krupanja še niso znani. In ti so najbogatejši rudokopi.

Latifundije prejšnjega turškega sultana hočejo dati v zakup. Iz Carigrada poročajo: Vlada hoče na podlagi v zadnjem zasedanju zbornice sprejetega sklepa, v zakup dati obsežne latifundije prejšnjega sultana v vilajetih Mossul, Bagdad, Bassorah, Aleppo, Beirut in Syria za petinsedemdeset let neki podjetniški družbi, katero zastopa nek Sirijec. Družba namerava dati vladi posojilo v znesku 100 milijonov frankov in sicer pod cenejšimi pogoji nego ga je dobila doslej. To posojilo se bo vračalo iz donoskov prodanih latifundij. Kakor poroča „Sabah“, je državni svet v tem oziru predložil ugodno poročilo.

Novo bolgarsko posojilo. Iz Pariza poročajo: Kakor se govori v finančnih krogih, je zajamčeno, da bodo pariške velike banke izvedle 150 milijonsko posojilo Bolgarije in da bo to posojilo kotirano na pariški borzi. Obenem bodo izpeljali konverzijo 6 odstotnega posojila.

Zvišanje švicarskega bančnega diskonta. Iz Curiha poročajo: Švicarska nacionalna banka je zvišala diskont od 3 1/2 na 4 odstotke.

Industrijska banka za Galicijo. V četrtek je začela poslovati galicijska industrijska banka, katero je ustanovila galicijska država skupno z nižje-avstrijsko eskomptno družbo. S tem je galicijska industrija prišla v veliko odvisnost od nemškega kapitala. Ta nepremišljeni čin bodo Poljaki morda še brido obžalovali.

Južna železnica: Z Dunaja poročajo: Upravni svet južne železnice je v svoji zadnji seji kooptiral ravnatelja avstrijskega kreditnega zavoda dr. Spitzmullerja, namesto tajnega svetnika Emerika pl. Josipovića pa grofa Kulmerja.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Medzletne tekme Slov. Sokolske Zveze v Ljubljani, na dirkališču

(ob slabem vremenu v telovadnici ljubljanskega Sokola v »Narodnem domu«).

Dopoldne od 8. do pol 12.: Tekme vrst in posameznikov v višjem in nižjem oddelku: 1. v prostih vajah; 2. na bradli; 3. na drugu; 4. na konju na šir; 5. v skoku v višino in 6. v teku.

Ob pol 12. dopoldne: Skušnja za nastop in proste vaje za popoldnansko javno telovadbo.

Po skušnji: Dovršitev tekem. Vstopnina 30 vinarjev. Popoldne ob treh

JAVNA TELOVADBA na dirkališču.

1. Nastop k prostim vajam. 2. Proste vaje vseh tekmovalcev.

3. Vaje na orodju vseh tekmovalcev.

4. Francoski boks, izvaja vadiateljski zbor ljubljanskega »Sokola«. Vstopnina: 40 vin. stojišča, se-deži 1 K.

Ob slabem vremenu se vrši telovadba v telovadnici ljubljanskega »Sokola«, ter izvedejo proste vaje in vaje na orodju radi nedostanka prostora samo tekmovalci višjega oddelka.

Zvečer ob 8. v primeru, da bo mogoče še ta dan dovršiti štetje točk: Razglasitev uspehov medzletnih tekem v telovadnici v »Narodnem domu«. — Istotam:

SOKOLSKI VEČER.

Sodeluje sokolski pevski oktet, ter popolni orkester »Slovenske Filharmonije« pod osebnim vodstvom novega kapelnika gosp. Alfreda Čajneka.

Vstopnina 40 vinarjev. K mnogobrojni udeležbi vjudno vabi

»Slovenska Sokolska Zveza«. Tekmovalni red »S. S. Z.« je do-biti pri blagajni na dan tekme, iztis 50 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Poslano.

Raztirjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem tiganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utejajoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenih po 1-20. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevali Moll-ov preprati, zaznamovan z varnostno znamko in poddisom. 4 29

Svila za neveste

od 1 K 85 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in če se naročajo se pošlje na dom. Bogata izbira vzorov se pošlje s prvo pošto. Tovarna na svilo Moll-berg, Zürich. 3 62

Priporočamo našim rodbinom kolinsko cikorijo.

Ali ste že doživeli kaj tako točnega?

Včeraj navidezno na smrt bolan: neskončen kašelj, pomanjkanje sapa, bolečine v vratu in požiralniku. In danes? Vse proč, stran. In kako? Enačina škatlica Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastil, ki se po 1 K 25 dobivajo po lekarnah in drogerijah, je napravila ves ta čudež. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, IV/1, Grosse Neugasse 17.

2 1/2 kg samo tehta

Standard Folding

pisalni stroj iz aluminija. Ima vse moderne vrline, solidna konstrukcija. Cena nizka. Zahtevajte cenike in razkazovanje stroja od zastopstva „Standard Folding“ Ljubljana, Turjaški trg 4, II.

Se dobi? parob?!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crema
vdrinje zobe čisto, belo in zdravo.

Izborno varstveno sredstvo

MATTONI

GIESSNÜBLER

naravno
alkalična kislina

proti vsem
infekcijskim
bolezni;

izvirna iz čiste
granitne skale.

Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

I K O

Najboljša ura
sedanjosti:

zlatu, srebru, tulu, nikljastu
in jekleno se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švici.

I K O

Proti

zobobolu in gnjilebi zob

izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 1
poleg Franc Jozefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag gospod lekarnar!

Prosim vljudo, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Dober tek je dobra stvar.
Zanemarjaj je nikár!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako živiš

FLORIAN

Najboljši želodčni liker!
Sladki in grenki.

Ljudska kuharica liter K 2-40.
Kuharica kuharica liter K 4-60.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavbo varovano.

Metereološki pregled.

Vidna udaljenost 2000. Srednja večerajša temperatura 10-3°, norm. 13-8°. Padavina v 24 urah 0-7 mm.

čas	temperatura	vlaga	vetar	nebo
23. 9. pop.	73-59	12-1	sr. jvzh.	oblačno
9. zj.	73-76	10-1	sr. jug	
24. 7. zj.	73-94	9-4	sr. jvzh.	

Anton Verhunc

sednik-lajik in poslovodja tvrdke J.C. Mayer

v petek, dne 23. septembra t. l. v
starosti 63 let, previden s tolažili
sv. vere v Vel. Lošinj mirno v Go-
spodu zaspal. 3229

Prodajalka

mešane stroke z večletno prakso želi
svojo službo premeniti. — Po-
nudbe pod „Prodajalka št. 1910“,
poštno ležeče glavna pošta,
Ljubljana. 3219

Hiša in njiva.

Četrť ure od Žirovnice, poleg ceste, ki vodi
na Bled, se pod ugodnimi pogoji proda
lepa, nova hiša in njiva. Hiša ima nekaj
sob z tuje in je tudi sicer pripravna za
vsako obrt. Cena po dogovoru. Več pove
Ivan Šohlč, Breg, pošta Žirovnica, Go-
renjsko. 3222

Zamaške

iz platovine, vseh velikosti in kakovosti
dobavlja najceneje

Prva praška tvornica platovine
ZUCKERMANN & LÖBL

Praga, Poštič šte. 26. 3226

cccccc Cenovniki gratis in franko. ccccc

Mesto praktikantinja

v trgovino na deželi išče gospodična
z 8 razredi in že nekoliko izvežba
na v trgovini. — Ponudbe je poslati
pod „Praktikantinja“ na upravnishvo
»Slov. Naroda«. 3225

Kurjač

vrl. trezen z dobrimi izpričevali, se
sprejme takoj za sesalni stroj pri
občinskem mlinu v Središču 3224

Ponudbe z navedbo mesečne plače
naj se pošljejo na županstvo trga
Središče, Štajersko.

Naprodaj je lepo, rodovitno

posestvo

Poslopje je v prav dobrem stanju,
hlev in druge pritlikline so še skoraj
nove. Zraven je 2 orala vrta, nasajenega
z lepim sadnim drevjem, tako pripada
tudi lep travnik in en gozd k posestvu.
Redi se 6—7 glav živine in se poseje
15 do 30 mernikov.

Poizve se pri gosp. Jerneju
Aljančiču, Žiganja vas, Go-
renjsko. 3223

Priporočilo!

Podpisani naznanjam glavnemu
p. n. občinstvu, da sem izročil v ho-
telu „Hellevue“ vsa instalacijska dela
za električne zvoce in telefone

turški Maks Sartory,
Rožna ulica šte. 15.

katera mi je napeljavo napravila v
najmodernejšem slogu, fino in jako
ceno ter v mojo največjo zadovoljnost.
Zato imenovano turško usakomur
najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Zajc,
veljavnooblec in posestnik,
Sa. Šteta.

3219

Dobro ohranjen

planino

(skoro nov) se ceno proda na vogalu
St. Petra ceste, vhod Rudolfskega
cesta št. 2. L. nadstropje. 3181

Odda se takoj novo meblavana

mesečna soba

Gradbilo št. 15, (uradniška hiša)
III. nadst., stanovanje 23. 3201

Trgovski pomočnik

Hrvat izurjen v specerijski in delikatesni
stroki išče primerno mesto.
Ponudbe pod „Pomočnik 110“
na upravnishvo »Slov. Naroda«. 3221

Ženitna ponudba!

Hišni posestnik in gostilničar,
vdovec, 38 let star v Trstu,
se želi seznaniti v svrhu že-
nitve z žensko v starosti od
35—40 let, slovenske na-
rodnosti, ki bi znala voditi
hišo. Želi se nekoliko pre-
moženja. 3209

Le resne ponudbe pod
„Ivan“, poste restante
Trst, via Stadion, do dne
10. oktobra.

Tvrška L. C. Mayer javlja tužn. vest,
da je njen mnogoletni, zvesti in zaslužni sodrudnik,
gospod

Anton Verhunc

dne 23. t. m. v Velikem Lošinj po dolgi, mučni
bolezni preminul.

Čas pogreba pokojnika se pozneje naznani.
Bodi mu blag spomin.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1910.

3091

TÖRLEY

TALISMAN

CASINO RÉSERVÉ

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 33 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI

v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Učiteljica

išče privatne službe. Vstop takoj.
Najraje gre na deželo.

Naslov pove upravnishvo »Slov.
Naroda«. 3174

Odda se s 1. novembrom t. l.
nad 40 let obstoječa, dobroidoča

pekarija

s stanovanjem v Kranju. — Pojasnila
daje Ignac Fock v Kranju. 3140

Mlad fant

poštenih staršev želi vstopiti kot
vajenec v trgovino z manufakturnim
blagom event. tudi z mešanim blagom
v kakem večjem trgu. — Ponudbe na
poštno ležeče šte. „100“, pošta Sv.
Anton v Slov. goricah, Štajersko.

Staršem, ki nimajo otrok se odda
vesela in zdrava enoletna

deklica za svojo

Vprašanja na naslov: Poste ro-
stante 198, Ljubljana. 3168

2 urednika 2

upraviteljici 2

išče slovenski dnevnik.

Prednost imajo ponudniki, večji slovenske
in nemške stenografije, stroje pisja ter laščne.
Ponudbe do 28. septembra pod A. T. 15. X.
na upravnishvo »Slov. Naroda«. 3220

Prodaja.

Kmetijska podružnica v Be-
gunjah (Gorenjsko) bo prodala v
nedeljo, dne 2. oktobra ob 3. uri
popoldan sva dražbenim putem
na licu mesta svoje

posestvo

z vodno napravo, prikladno za kako obrt.

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznane in strokovno
preizkušene najboljše.

Karbolinej

prve
vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

283

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežov, klejov
in steklastih mas.
Zahtevajte ceno!

Zenski vestnik.

Začetek ženskega gibanja.

Zenske so se od nekdaj rade bavile s politikom. Ze Aristofanes je to čital Atenčankam. Zenske so pa tudi že pokazale, da imajo talent za politiko. Pokazale so to kot vladarice, kakor Semiramis, Kleopatra, Elizabeta, Katarina II in Marija Terezija; a bile so ženske, ki niso bile kraljice, pač pa so vladale kralje; tako je imel Numa svojo Egerijo, Perikles svojo Aspazijo, Ludvik XV. svojo Pompadour. Ta način vladanja pa je bil mogoč samo v časih despotizma; dandanašnja demokracija je to uničila in ako hoče ženska priti do političnega vpliva, ji pri tem ne morejo pomagati njeni telesni in duševni čari, nego samo njena sposobnost in vztrajna agitacija. Najprej mora žensko uničiti privilegij, ki ga imajo moški, ki so se polastili zakonodajstva in uprave. Zenske si morajo pridobiti volilno pravico in podale so se že odločno na to delo.

Dandanašnje žensko gibanje ima kakor mnoge druge pridobitve svoj izvor v francoski revoluciji. Res da so se že prej, posebno na angleških tleh, pojavili začetki borbe za politične pravice ženstva, toda ostale so brez praktičnih posledic. Zanimivo je, da je bilo tudi na Francoskem žensko politično gibanje omejeno na čas revolucije, a da je potem popolnoma zaspalo in se je šele v najnovjšem času z veliko težavo zopet prebudilo. Marcel Prevost opisuje to dejstvo, da Francoskinja ni političarka; v razburjenih časih da se more navdušiti za revolucijo, izpostavlja življenje in imetje propasti, da pa nima smisla za vsakdanje borbe nadrobne politike. To je najbolje potrdil dosednji razvoj francoskega ženskega gibanja.

V začetku francoske revolucije so nastali po angleškem vzoru klubi, ki so se imenovali samo na moške, a kmalu so začele ženske tekmovali v tem oziru z moškimi, saj so bile navajene, razpravljati v svojih salonih o vsem mogočem, pa tudi o politiki. S tem so bili premagani nazori preteklosti. Znano je, da je kraljica Ludvika XIII. spovednik Dinet pri neki priliki rekel, da je bog iz Adamovega telesa vzel rebro in nekos jezika ali kak drugi občutljivejši del telesa, da tako žensko opozori na naravo kosti, ki ne govori in ne čuti. Tudi Rousseau je govoril, da znaajo ženske človeka samo negovati in mučiti. Voditelji revolucije se mislili niso na to, da bi ženskam dali kakršnekoli politične pravice. Šele Condorcet, ki je imel vrlo ženo, se je leta 1788. zavzel za žensko in je zahteval, naj se ženskam da aktivna in pasivna volilna pravica. Ako se priprerja — je pisal — število žensk, ki imajo dobro vzgojo, z onim moških z dobro vzgojo, se mora priznati, da je reditev o ženski zaostalosti neosnošana. In saljivo je dostavil: »Bojim se, da me bode sovražile, kadar prebota ta članek, ker govorim samo o njihovi ravnopravnosti in ne o njihovi gospodstvu.« Leta 1790. je pa pisal: »Ali nima noben individuum pravice, ali pa imajo vsi enake. Resnica je, da žensk ne vodi um njihovih mož, nego lastni, in za ženske je ravno tako umljivo, da se bavijo z opešanjem svoje osebnosti, kakor je to bilo za Demostena, da se uči govorenja in kretenj. Zakaj jim odrekati pravice, ki si jih moški niso pridobili s svojim spolom, nego s svojo zmoglostjo mišljenja, ki jo imajo tudi ženske?« Toda glas Condorcetov se je izgubil v vihri revolucije.

(Dolge prihodnje.)

* Gospodična, gospa. Angleške borike za žensko pravo izjavljajo, da se popolnoma absurdna neveda, da se loči omožene ženske od neomozenih s tem, da si jih nazivlje z »gospo«, oziroma »gospodično«. Klara Galichon, ena najenergičnejših in bojevitih borilk za ženske pravice, pravi: »Moški hočejo s tem zapostavljanjem neomozenih žensk tudi na zunanji pokazati svojo gospodstvo. Z ženskami se naj in se mora v vsakem oziru ravnati postopati, kakor z zastopniki močnejšega spola, katere se vedno enako ogovarja, vsaj se vendar ne pravi »gospod« in »gospodiča« ali pa »mož« in »možiček«. Zakaj bi morale potem ženske kot raznolično blago nositi raznolične etikete? Zakaj bi se danes nenazivljale vse žene kot »žene«? ... Kakor znano, se je tudi v Avstriji, posebno pa v Nemčiji, razpravljalo o tem vprašanju.

* Zenske kot varuhinje. Ze deset let imajo ženske v Nemčiji pravico, da so varuhinje. Povsod jim kaj radi pomagajo varstveni sodniki in sirotinski sveti. Nekateri sirotinski sveti jemljejo ženske za varuhinje, posebno pri majhnih otrocih, nego moške. Zenske varuhinje so navadno zelo skrbne v izpolnjevanju svojega posla in se skrbno zavzemajo za zupane jim varovance in njih matere. Iz lastne izkušnje v svoji rodbini vedo, kako se mora otroku strčiti. Glede drugih obveznosti varuha, zak-

nitaga zastopstva varovance, ureditve alimentacijske tožbe in dr. njihove izkušnje niso tako dobre. Žalibože je število varuhinj še premajhno. V vsi Nemčiji obstoje v 134 mestih podružnice »Zveze za žensko varstvo«. V Hamburgu je kakih 140 varuhinj, v Desavi in Weisseseju okoli 100, v Koblenzu okoli 90. Največ jih je v Berlinu, kjer šteje »Zveza za žensko varstvo« 250 delavnic članic.

* Zenska — ravnateljica banke. Kakor poročajo varšavski listi, je bila v glavnem guvernijskem mestu Radom na Ruskem Poljskem imenovana gospodična Zofija Przyjakowska za ravnateljico odnotne »Vzajemne kreditne banke«. Do zdaj je bila prva knjigovodkinja. To je prva bančna ravnateljica v Evropi.

* Strajk pariških šivilj. Pariške »midi nettes«, kakor imenujejo šivilje, so pri svojem strajku vedno drznejše. Pretečeno nedeljo so napravile delavke modnega skladišča Reaumur v bližnjih cestah demonstracijski obhod. Nekateri delavski voditelji so podpirali to demonstracijo, ki so na ta način postale precej glasne. Mlada dekleta je skušala policija nazaj potisniti, toda to se ji ni tako lahko posrečilo, ker so se dekleta postavila energično v bran. Prišlo je do konfliktov. Nekateri manifestantini so tolkle s solničniki po policajih, druge so jih zopet zbadale z iglami, s katerimi so imele pripete klobuke. Več demonstrantinj je bilo poškodovanih. Dva policaja sta bila ranjena.

* Mož naj živi! Pred par dnevi so mestni zastopniki Stockholma posetili svoje tovariše v Kodanju. Kakor znano, imajo pa v Kodanju, kakor tudi v Stockholmu, ženske občinske zastopnike. Pri banketu, katerega so priredili danski mestni očetje in mestne matere na čast svojim »svetskimi gostom«, se je dogodil vesel slučaj. Med neko dansko in neko švedsko mestno materjo je prišlo med neko napitnico do prepira zaradi vprašanja, ali je umestno, da mestne matere slave mestne očete z napitnico: »Mož naj živi!«, ali ni morda pametnejše napiti nadaljnemu propevanju ženskega elementa v mestnem zastopstvu. Najprej je govorila konzervativna »mestna mati« iz Stockholma, gospodična dr. phil. Malfrieda Palmgrenova, ki je trdila, da ženski mestni zastopniki samo isto hočejo, kakor njihovi moški tovariši. Govorila je za složnost in skupno delovanje obeh spolov v mestnem parlamentu ter končala svoj govor z vsklikom: »Mož naj živi!« Temu vskliku so pa pritrjevali samo — moški mestni zastopniki, dočim so danske mestne matere energično zoper to protestirale. Danska zastopnica, gospodična Crone, je med splošno zmešnjavo imela temperamenten govor, v katerem je med drugim izjavljala: »Dočim ste v mestnem zastopstvu v Stockholmu samo dve ženski med sto zastopniki, nas je v Kodanju osem nasproti 42 moškim. Mi nočemo taistega, kakor možje; mi hočemo tudi nekaj za-se. Predvsem hočemo pomnožiti naše število, najraje tvoriti polovico mestnega parlamenta — seveda boljše polovico (av-klici pri mestnih očetih!...) Pijmo na zdravje mestnih mater!« Le par mestnih očetov se je odzvalo tej napitnici. Končno je skušala konzervativna mestna mati iz Kodanja, gospa Salicath, posredovati ter je govorila o »zlati srednji poti« in o pravični porazdelitvi moči med obema spoloma. Toda to posredovanje se ni posrečilo in prepir obeh prvih govornic je ostal nerazrešen.

* Priznanje ljubezni v luči statistike. Nek statistik se bavi v časopisu »Radiance« s tem, da počenjanje zaljubljenca in zaljubljenke pri priznanju ljubezni sistematično klasificira. Zaključki teh strudij so sledeči, in sicer predvsem pri moškemu: 36 odstotkov pritisne k sebi ljubljeno bitje v trenutku priznanja, 24 odstotkov konča važno priznanje s poljubi na ustnicah, 4 odstotki poljubujejo v tem trenutku ljubljeno lase, dva odstotka roke, dva odstotka padeta na kolena, 20 odstotkov mrzlično požira sline, 10 odstotkov nervozno odpira in zapira usta, ne da bi mogli pri tem izgovoriti samo eno besedo, dva odstotka pa tvorijo tisti, ki pri svojem priznanju stoje na eni nogi ... Zdaj pa ženske: 60 odstotkov poda brez vsake besede v naročje svojega oboževalca, na čigar priznanje je bila že popolnoma pripravljena, 20 odstotkov zardi in skriva obličje, en odstotek pada na divan v omedlevico, 4 odstotki poslušajo s pravim presečenjem besede zaljubljenca 14 odstotkov gleda nemo ljubčku v oči, en odstotek pa uide z mesta, še predno je ljubček svoje priznanje skončal, da more to novico še gorko sporočiti svojim prijateljicam.

Sloveni in Slovenke!
Ne zlitite družbe sv. Cirila in Metoda

A. KUNST

Ljubljana

Židovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

Iskanega izdelka za damo, gospodo in otroka je vedno na zalogi.

Vsahranja naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se skrajšujejo in zmanjšujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce pošlji. 40

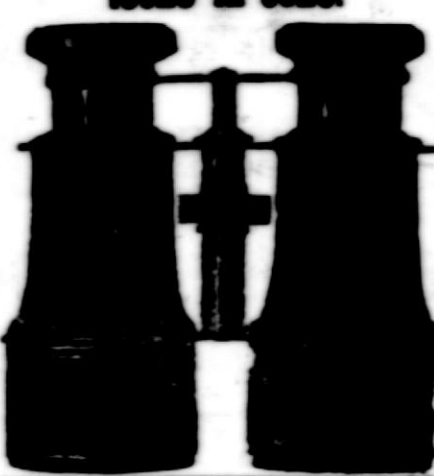

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z zlatarino in srebrarino.

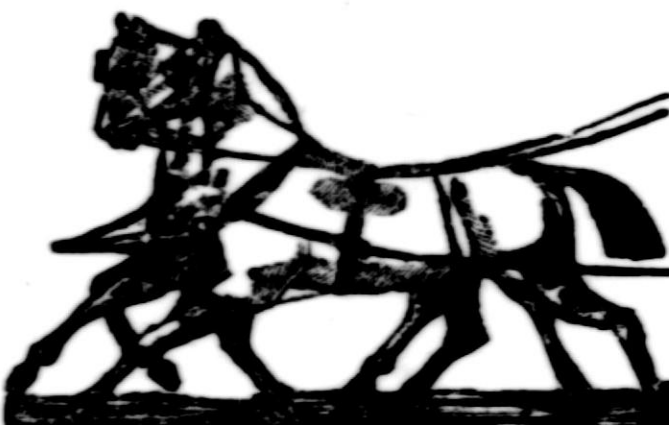
Stari trg 26.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priloga svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske nprave.

Ant. Kreči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.

priloga svojo bogato zalogo

najmodernejših, najfiniših

klobukov

slamnikov

in čepic.

Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni.

Kupuje tudi vsakovrstne hroče divljane in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina

Ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Stampilije
vseh vrst za urado, družino, trgovce itd.

Anton Černe
govor in izdelovalci
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Gostil. franke.

Ljudevit Borovnik
puškar v Berovljah (Ferlach) na Koroškem.

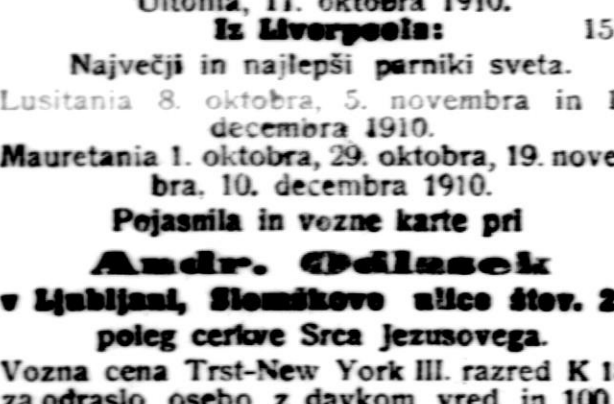
se priporoča v izdelovanje vseh vrst pušk za love in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predačuje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki vstoj.

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia, 27. septembra 1910.
Ultonia, 11. oktobra 1910.
Iz Liverpoola: 1515
Največji in najlepši parniki sveta.
Lusitania 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910.
Mauretania 1. oktobra, 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.
Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Odiassek
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Seydlitz
Najbolje za zobe

Izvrstna prilika za potovanje

Ameriko

je in ostane z novimi parniki

Najbolji češki nakupni vir.

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhačega 510 K; kg. velelinega snežnobelega, puljenega, 640 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najcenejši prsi puh 12 K.

Naročila od 5 kg. naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavicama, 80 cm dgl, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspoložila se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Bešenice št. 767, Češko!

Svoji k svojim! Narodna tržnica!

Milko Krupč
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cen. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo
stenaških in žepnih ur, uhanev, prstanov in verig.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako predano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.
Cena trpezarje in polna pred.

Več gospodov
se sprejme takoj na dobro domačo hrano.

Naslov se izve pri upravnistvu
»Slovenskega Naroda«.
2923

Salvator crême
milo
puder

so dandanes na torišču negovanja lepote najboljše. Po njih rabi izginje vse nečistosti obraza in rok: dosežemo mladostno izgledanje. Dobiva se povsod, kjer ne, se obrnite na izdelovalca **S. Mittelbach, lekarna „Salvator“ in drogerija, Zagreb, Jelačićev trg 2.**
1778

POZOR!

Najnovejši in najtinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice, in druge pletenine nudi vsakomur brez razlike trajen in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2578

Franc Kos
mehanična industrija pletenja
modne konfekcije
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Vinko Majdič
valjni mlin v Kranju
(Kranjsko).

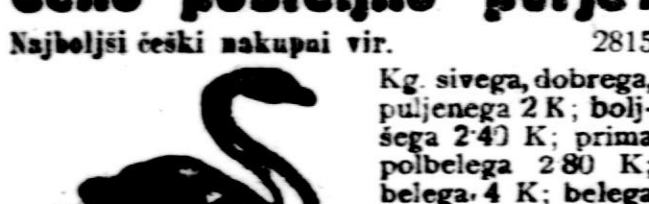
Največja proizvajanja priznana najboljših pšenčnih mok in krčnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekarske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 28
v Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Belcanu, Inomestu, Trdentu, Zadru, Spletu, Ercegonovem, Kotoru, Sarajevu in Palju.

Brzjavaj: Valjni mlinu, Kranj.

Ceno posteljno perje!

Najbolji češki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhačega 510 K; kg. velelinega snežnobelega, puljenega, 640 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najcenejši prsi puh 12 K.

Naročila od 5 kg. naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavicama, 80 cm dgl, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspoložila se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Bešenice št. 767, Češko!

Svoji k svojim! Narodna tržnica!

Milko Krupč
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cen. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo
stenaških in žepnih ur, uhanev, prstanov in verig.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako predano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.
Cena trpezarje in polna pred.

Dolnška družba združenih pivovarn Zales in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

Vsakovrstna ročna dela in pripadajoči material.

Predtiskarija, vezenje na roko in stroj, montiranje,
 plisiranje itd. Vezenje praporov in društvenih trakov.

Zunanjim naročilom se ustreza vestno in točno.

M. DRENIK

Ljubljana — Kongresni trg 7. — Ljubljana

Največja zaloga telovadskih oblek in sokolskih potrebščin,

kakor: telovadne hlače, majice, čevlji, čepice,
 rdeče srajce, znaki, pasovi, trobke, vrvice itd.

Zunanjim naročilom se ustreza vestno in točno.

Zavod Waldsee v Gorici.

Edini gosposki mestni zavod.

V prvi vrsti se skrbi za dobro vzgojo in pouk
 gojencev, ki obiskujejo goriške c. kr. srednje
 šole. Sprejemajo in poučujejo se tudi priva-
 tisti. Občevalni jezik v zavodu je nemški in
 deželni jezik. Lega zelo lepa in kraj zdrav.
 Hrana izvrstna. Nadzorstvo strogo. Spreje-
 majo se le učenci iz boljših krogov. Pension
 900 K. — Natančnejša pojasnila daje

ravnateljstvo.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako
 zavivate železnate
 vino s kino lekarja
 Piccoli-ja v Ljub-
 ljani z dnevnim iz-
 datkom 18 vinarjev,
 mesto kina železnatega
 vina, ki ne vsebuje več
 železa, kot navadno
 vino in katerega bi mo-
 rali piti eden do pet
 litrov na dan, da bi
 dovedli organizmu po-
 trebno množino železa,
 kar bi pa bilo radi al-
 kohola le škodljivo.
 1. l. stekla Piccolijevga
 železnatega vina 2 K.
 Naročila proti povzetju.

Hotel Liburnija

(Narodni Dom) v Voloskem

edini popolnoma slovenski hotel v letlišču
 Opatja,

stoji ob državni cesti v bližini po-
 staje električne železnice. Preskrbljen
 je z vodovodom in električno raz-
 svetljavo. Sobe imajo krasen razgled
 na morje. V hotelu je restavracija
 z izvrstno kuhinjo. Tudi se zna-
 menita istrska in dalmatinska vina.
 Cene zmerne.

1949

Priporoča se

Marija Medved, zakupnica.

SODI iz belega hrastovega
 lesa, trpežni, močni.

SODE

od finega spirita
 vinske sode

krasni izdelek, iz belega
 hrastovega lesa, močne,
 trpežne, popolnoma nove iz
 tovarne spirita za imi Spirit
 in za vino pripravne, za
 vsako vino izborne, takoj
 rabljive za kar se jamči,
 odda v velikosti po 300,
 400, 500, 600, 700 do 1000
 litrov na zahtevo tudi
 100 do 200 litrov ali
 manjše po prav solidnih
 nizkih cenah.

Iv. A. Hartmann naslednik

Avg. Tomažič,

Ljubljana, Marije Terezije cesta

CENE nizke in solidne, točna
 postrožba.

Dobivajo se povsod.

so vendar najboljši!

Dobivajo se povsod.

Zahvala in priporočilo.

Dne 18. avgusta 1910. l. je uničil požar podpisanemu
 posestniku tri poslopja in vse premičnine. Zavarovan sem bil
 pri naši že dobro znani

3169

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi

„DUNAV“ na Dunaju,

ki mi je izplačala polno zavarovalno svoto K 1.500— vkljub
 temu, da za tekoče leto še nisem plačal dotekle zavarovalnine.

Za ta čin izvanredne kulantnosti izrekam najtoplejšo
zahvalo zgoraj imenovani družbi, kakor tudi njenemu glav-
 nemu zastopniku gospodu

Rudolfu Kokalj v Kranju,

ter iz lastne izkušnje priporočam najtopleje vsem posestnikom

c. kr. priv. avstr. zavarovalno družbo „Dunav“.

Sv. Ana pri Trzinu, dne 1. septembra 1910.

+ Andrej Napret

zavarovanec po meni,

Ivan Ankele l. r.

priča.

Jane Franc l. r.

priča.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolnška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
 obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
 po dnevnem kursu.

Promese zemljiških stroškov k izrobanju 5. septembra t. l. po K 5-30, k izrobanju škotskih stroškov 1. oktobra t. l. po K 8-.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
 prave za električno razsvetljavo in
 prevajanje električne sile. Električni
 obrat vseh vrst. Ventilatorji. Tur-
 bogeneratorji, električne železnice
 in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
 ločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

2377

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis,
 Pelton). Točna, cena in hitra popravila
 vseh električnih strojev drugih tvrdk.
 Vse potrebe za instaliranje. Odlitki
 iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
 kovna litina iz lastnih velikih livarn in
 jeklar. (Za vel. in malo deli.)

Kontorist

vešč slovenskega in nemškega jezika
 v govoru in pisavi, stencografije, stro-
 jepisja ter enotnega knjigovodstva so
 lažje za veletrgovino v mestu na
 Gorenjskem. — Prosilci, ki so večji
 železninske stroke imajo prednost.

Ponudbe pod „Merkur“ na uprav-
 ništvo »Slov. Narod.« 3177

Nedosežno

+ Najnovejša +
+ ameriška iznajdba +

Eligijensko gumasto blago za motike.

Porabno na leto. K 4-00.

Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.

Eligijensko gumasto blago za ženske.

(Varstvo žensk.) Priporočili najprej zdrav-

niški strokovnjaki, porabno na leto. K 2-00.

Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne

znamke) mu pošlje diskretno in poštno

prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

+ H. AUER +

tvornica za gumasto blago.

Dunaj IX/2, Wasserkloßstrasse 2-2.

Na prodaj je:

V Vodich

nova hiša

v kateri se nahaja megarja, poslopje
 ki stoji ob cesti, kjer je velik promet
 je pripravno za trgovce. 3197

V Lahovčah

hiša z gospodarskim poslopjem

in 2 velika lesena poda.

Kupci naj se zglasijo pri lastniku
 Franc Ambrožu „Jakovcu“, La-
 hovče, p. Komenda pri Kamniku.

Superfosfati

mineralni in animalni, najpreiz-
 kušenejši, najzanesljivejši in
 najcenejši gnojilo s fosforjevo
 4743 kislino

za vse vrste zemlje.

Vsebinsko strogo zadržana. Garantira
 se najhitrejši učinek, največji donos.
 Za spomladno setev neuporljivo.

Dalje

amonijakovi, kalijevi in solitrski
superfosfati.

Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gno-
 jila, kmetijske družbe in država.

Pisarna: Praga, Příkopy 17.

Po svetu.

Nemške kolonije v Rusiji. Znano je, da se iz Nemčije iz strategičnih ozirov izdatno podpira nemška kolonizacija v jugozahodnem delu Rusije. — Naseljavanje Nemcev v Rusije je pričelo za časa ruske carice Katarine II., a v 60. letih minolega stoletja se je silno ojačilo. Ko se je leta 1882. vršilo popisovanje inozemskih naseljencev, se je pokazalo, da je v treh zapadnih gubernijah, in sicer v kijevski, podolski in volinski 93.108 naseljencev, ki so zavzemali 552.707 desetini zemljišča, a v sami volinski guberniji, da je 87.730 naseljencev z 330.953 desetini. To naglo in silno naraščanje tujih kolonistov v obsejnih gubernijah je obrnilo nase pozornost ruskih oblasti in ruska vlada je pričela zaježevati tuji naval. Leta 1887. je bil izdan zakon, s katerim se tujcem zabranjuje kupovati zemljišča v 21 gubernijah zapadne Rusije. No, ta zakon je naperjen proti inozemcem vobče, a ne posebej proti opasnim nemškim kolonistom. Ti so obšli zakon s tem, da so vsprejeli rusko državljanstvo, in kakor taki so se svobodno širili v zapadni Rusiji. Na ta način je njihovo število naraslo do leta 1890 na 200.000, to je za 128 odstotkov. Nemški naseljenci so poplavili zlasti volinsko gubernijo. — To naraščanje tujega prebivalstva je vznemirilo rusko vlado, ki je izdala leta 1892. stroge odredbe proti naseljavanju v guberniji. No, te odredbe so bile v veljavi samo tri leta, a potem so Nemci mogli zopet kupovati v onem kraju zemljišča, ali le z dovoljenjem gubernijske oblasti. No, tudi to dovoljenje je bilo leta 1905 odpravljeno in takoj je začelo rasti število nemških naseljencev. V treh letih so nakupili Nemci v tej guberniji 36.000 desetini, in samo v minulemu letu je 21.598 desetini, tako, da imajo sedaj Nemci v volinski guberniji 700.000 desetini, to je vse izvenmestno zemljišče razun 12 odstotkov. To je v resnici žalostna slika za ruske razmere! Ruskim kmetom proti resni nevarnosti, da jih nemški kolonisti potisnejo iz evropske Rusije v Sibirijo, kakor priznava tudi samo vladno raztolmačenje zakonskega načrta. Ti kolonisti so ostali čisti Nemci, prezirajo Ruse in so pionirji germanskega pohoda na iztok. Zato dobivajo izdatne pomoči iz Nemčije. Znano je, da dajejo nemške banke tem Nemcem posojila z 2% za nakupovanje zemljišča v Rusijo. Nemške naselbine se raztezajo ob meji Pruske in ob vseh važnejših strateških točkah obkrožujejo ruske trdnjave, na prim. Dubno in Kovno. Novi zakon jemlje nemškim naselencem v kijevski, podolski in volinski guberniji pravico, da kupujejo zemljišča ali jih jemljejo v nakup. S tem se bržkone zaustavi nevarno porušanje Nemcev v zapadni Rusiji.

Ni tako. Mlada dama se je neopazno poskusila v newyorškem hotelu Astor z revolverjem usmrtiti. Ta dogodek je prinesel malo spremembe v suhoparnost vsakdanjega življenja. Samomor je bil dobro insceniran in kraj dobro izvoljen: damski salon v odličnem hotelu. Kaj je treba še več? Dobro pripravljena in vestnourejena pisma so bila interesantno berljiva. Ameriški časopisec je precej obširno bavi s tem preskusnim umorom. Temu pa je vzrok to, kar je samomorilka zapustila več pismem, s katerimi je objavila krive in pogubne nazore. Pogubno je, če v pismih trdi, da se v New Yorku dekle ne more dostojno preživeti. To ni resnično in to se mora obsojati, ker take besede so pripravne vplivati pogubno na slabotne in nemiselnosti osebe, pokvarjenim pa služijo le za izgovorinopravevanje. Pismene izjave samomorilke so hude razžalitive za tisoče žensk, ki si pošteno služijo svoj kruh, ne da bi se dali zapeljati po pototnih in brezvestnih bogataših. To selja za vse poklice in obrate, pri katerih si ženske služijo kruh. Ako pa je samomorilka pri pisanju svojih pism mislila na razkošno in zapravljivo življenje brez resnega prizadevanja in cilja, potem seveda ima prav. Mlada samomorilka boče najbrže zdravela in potem se bode lahko preživela, ker je s srečno ponesrečenim samomorilnim poizkusom obrnila javno pozornost na sebe.

Kako postane človek slaven. Neki ameriški zdravnik je mnogo let bil trd boj za življenje. Ker si nikakor ni mogel pridobiti bolnikov in ga je skrb za vsakdanji kruh že jela hudo pritiskati, je končno našel sredstvo, da je postal imeniten in čislani zdravnik. Ta zdravnik — tako pripoveduje »New York Herald« — je končno sklenil vsprejemati balnike v svojo hišo popolnoma zastonj. Skrbel je za dobro hrano, jih negoval z ljubeznijo in v njem in ko so potem ozdravljeni vprašali po računu, je zdravnik velikodušno odklonil vsak denar. Le malo povratno vračilo si je zdravnik pač izgovoril, to je vsak bolnik je moral podpisati pravilno

pogodbo, v kateri se je obvezal, da v slučaju popolnega ozdravljenja priredi na čast svojemu zdravniškemu rešitelju velik banket. »Vase blagorodje se pa obveže«, tako je stalo v pogodbi, »da povabi na ta banket ne manj nego 80 oseb in da razun tega: a) naznani banket in vzrok zakaj se priredi v 5 časopisih; b) da bo meni na čast imel govor in da bo v napitnici jasno orisal način mojega zdravljenja; c) da bo v enem velikih razširjenih časnikih priobčil pismo, ki je name naslovljeno in kjer pripovedu o mojem brezplačnem zdravljenju. Pismo mora zaključiti dobesedno: Vi ste mi rešili življenje, vsi zdravniki so me popustili. Vi ste mi poslali drugi oče.« To sredstvo je uspelo, in sedaj ko je zdravnik postal slaven, tudi rad vsprejema denar kakor njegovi kolegi.

Čarovnija v službi policije. Ind Chandra Mitra opisuje v »Calcutta Review« najpriljubljenejša čarovniška sredstva, s katerimi skuša priti indska policija na sled raznim tatvinam. Neki v Kašmiru stanujoči Angležinji je bilo ukradenih več dragocenih stvari. Poklicala je stražnika, ki se je takoj zatekel k čarovniji. Kot sredstvo mu je služila posoda za kuhanje čaja. Angležinja je morala napisati imena svojega služabništva, in sicer vsako ime na poseben listek. Nato je indijski policist zvil listke, ter jih po vrsti metel v čajno posodo. Pri tem je mož neprestano prepeval neko pesem. Pri prvih dveh listkih je ostala posoda popolnoma mirna. Pri tretjem listku se je posoda začela v roki policista vrteti in je slednji padla na tla; ravno tako se je zgodilo pri četrtem listku. Pri petem je posoda zopet ostala mirna. »Na obeh sumljivih listkih so zapisana imena tatov,« odgovori policist s popolno gotovostjo. Ko je na zahtevo Angležinje policist še enkrat ponovil svojo čarovnijo, je bil izid popolnoma tisti. Imenovani Ind pripoveduje še o nekem drugem slučaju tatvine. Nekemu Angležu je bilo ukradeno mnogo denarja. Ta je poklical na pomoč kar tri indske »dektive«. Prinesli so s seboj velik bronast kotel in dva velika bambusova, v olju namočena kola. Nato so bili poklicani vsi služabniki okradenega Angleža, ki so se postavili okrog kotla. Kotel so napolnili z vodo, v kateri so se vsi trije Indi skopali, nato pa so se postavili mokri in nagi okrog kotla. Dva služabnika sta morala držati bambusova kola. Višji Ind je začel nato prepevati nekakšne verzice. Čez kakih deset minut je izpregovoril: »Če si tukaj, potem vstani!« V strah in v začudenje navzočih se kola dvigneta v zrak in se priklonita drug drugemu. »Če si pokoren moji moči, potem hodi!« zapove nadalje zaklinjevalec. Takoj sta se oba kola parkrat zasukala, nato pa sta se začela tako naglo premikati, da sta ju držeča služabnika komaj dohajala. Šla sta čez glave vseh služabnikov, pred vratmi pa sta se ustavila. Ko so odprli vrata, so opazili zunaj mladega Inda. Kola sta se zopet dvignila in ostala nepremično nad glavo zunaj stoječega Inda. »Ta je tat,« pravi čarovnik; »on je ukradel denar.«

Prave 3176
vinske sode
nekaj skoro novih, iz trdega lesa od 56—100 l, od 400—650 l, in od 900 do 3000 l **proda po nizki ceni**
F. CASCIO
Lingarjeva ulica št. 1. Zraven škofije.

Labek, enovprežni voz
pripraven za prevažanje sifona in rabljene
manufakturne štelaže
ter
velika, steklena vrata
kupi **ALOJZIJ CERAR**, trgovec v Ljubljani. 3097

Sukna
in modno blago za oblačila pripravljeno
Karel Kocian
tvarnica sukna v
Ljubljani (Celso).
Vzorec brezplačno.

Učenka
se takoj sprejme v trgovino z modnimi blagom. 3195
Ivan Trampuš v Mostah.
Najbolji trpežne in najčisteje igrajoče plošče so
samo one znamke

FAVORIT

Novi posnetek slovenskih pesmi v Ljubljani.

Dvostranske plošče v premeru 25 cm. **Cena K 2-50 do K 4-—.**

Favorit Orkester.
Iz dolgočasje.
Ruženka, solo na krilni rog.
Jamske luči, valček.
Čar siren, valček.
Praštajerc.
Pekleni galop.
Ciganska koračnica.
Valček iz Ciganove ljubezni.
Bamberska koračnica.
Liziki valček.
Kje dom je moj. Hej Slovani.
»Levja sila«, Sokolska koračnica.

Slovenska kmečka godba v Ljubljani.
Pastirska, mazurka.
Maškera, polka.
Star kmečki ples.
Domžalski valček.
Marzolin.
»Ne bom se možila«.
Kmečki balad.
Cerkveno blagoslovljenje v Mostah.

Ludovik Bajdo v Ljubljani.
Poslednja noč V. Parma.
»Oj rožmarin«, Volarič.
Zdravica, V. Parma.
Strunarjeva pesem, A. Nedvč.
Na tujih tleh, A. Nedvč.
Kje dom je moj? J. Škroup.
Ponočni pozdrav, Storch.
»Tak' si lepa«, Procházka.

Daniilo, ljubljansko gledališče.
»Kako je b'lo, k'se je Brtoncelj ženil«.
»Naše žene, žene in dekleta«.
»Mi Jžanci«.
Matija Korajzar in Napoljon.
Kako je Jerala »frajtar« postal.
Na shodu ljubljanskih volilcev.
Na delavski organizaciji.
Seja ljubljanskih krčmarjev.

Kvartet pevcev »Slavenski Matice« v Ljubljani.
»Eno devo le bom ljubil«, Volarič.
Triglav, J. Aljaž.
Ljubzen in pomlad, A. Nedvč.
V slovo, V. Vanda.
Slanica, dr. A. Schwab.
Meglica, narodna.
»O ja, zmaj veseli, vesel«, narodna.
a) »Bog je ustvaril zemljico«, narodna.
b) »Tam za goru škrljanci pojo«, narodna.
»Na planinah«, narodna.
Krogospev: a) »En hribček«.
b) »Kranjski fantje«.

Šopek narodnih I.
II.
»Dva nesrečna Italijana«, narodna.
»Oj ta soldaški boben«, narodna.
Ljuba naša domovina, Josip Rumjancin.
Urška in avtman, narodna.

Največja zaloga gramofonov in raznih slovenskih plošč

FR. P. ZAJEC
trgovina z glasbino in strovinami v Ljubljani.
Zahtevajte cenik slovenskih plošč, ki ima nad 400 različnih komadov. Pošljem ga brezplačno.
Gramofoni od 25 K naprej.
1000 igol K 1-00.
Stare plošče sprejemam tudi na račun.

Praktikant.
Kot praktikant želi vstopiti v kako **lekarno**
absolviran šestosollec. — Priglasitve na upravnništvo »Slov. Naroda« pod »Farmaceuti«. 3164

OLLA
specialiteta gumija po današnjem stanju znanosti dokazano najboljši GUMI. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno tako dobro blago«.
Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastonj od tvojnice na gumi OLLA na Dunaju št. 300, Praterstr. 57. 1000

Podpisana firma najtopleje priporoča **klavirje, pianine in harmonije**

solidno sestavljene, nepresekne v dobri kakovosti glas po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Edinole slovenski izdelki. Vsa popravila vseh sistemov klavirjev in tudi njih ugaševanje se izvršuje precizno, točno in kar najceneje. Tudi svetuje in posreduje pri zasebnem kupovanju in prodajanju preigranih klavirjev. Podpisana tvrdka za vsak pri njej kupljeni instrument jamči 10 let. »Glasbeni Matici« in drugim slovenskim zavodom ugašuje klavirje edinole koncesionirana tvrdka

G. F. Jurásek,
prvi in edini česko-slovenski ugaševalec klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a. I. nadstr.
s 1. novembrom na Poljanski cesti št. 13, kjer poveča svojo zalogo.

Lasne vpletke (kite)
dolga preveza . . . K 5-
poldolga preveza . . . 7-
kratka preveza . . . 9-
veča . . . 12-
nežno svetle (blond) in sive 20% dražje priporoča

S. Strmoli,
brivec in lasničar,
Ljubljana, Pod Tranco št. 1,
(zraven čevljarškega mostu).
Izdaje vse lasničarske dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K.
Kupuje zmečene in rezane ženske lasce po najvišjih cenah. 1164

Edino zastopstvo znamke KINTA
je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedanjosti. 3193
Zaloga Puchovih koles.
Kolesa sprejema v popravilo, omajevanje in ponikljanje ter izposojevanje koles.
Zlačna, solidna in cena izvršitev.

Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Ceniki zastonj in franke.

Prost se radi preoblego-pod **hiša z gostilno**
ki je tudi pripravna za mesarja. — Plačilni pogoji so zelo ugodni. Več se izve v zalogi mengiške pivovarne v Ljubljani. 3142

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno **matinsko vino** 3093
Kuč
najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 4-—.
Br. Novakovič, Ljubljana.

Ústřední banka českých spořitelů
podružnica v Trstu,
Piazza del Ponterosso 3.
obrestuje
■ vloge na knjižice 4 1/2%
■ premijske vloge 4 3/4%
■ vloge v tekočem računu ■
■ . . . po dogovoru. . . ■
Poštne položnice se pošljejo na željo zastonj.
Bančni posli vsake vrste.
Vadija in kavcije.
2642

Trgovci pozor! Trgovci pozor!
Proda se

hiša, stara 34 let v kateri je vedno trgovina in je bila poprej tudi gostilna obstoječa iz 5 sob, prodajalne, 2 kuhinje, 2 podstrešnih sob, 1 skladiščem, 3 kleti i. t. d. Zraven sta dva vrta, sadonosnik, 90 trt med njimi rizling, burgundec, sipa zabela, drvarnica, hlev za svinje in studelec z dobro vodo. Ker je vse blizu dobro obiskanih toplic, farne cerkve in tik glavne ceste se posebno g. trgovcem priporoča. Proda se radi preselitve pod ugodnimi pogoji. — Kje in cena se izve v upravnistvu »Slovenskega Naroda. 3187

Proda se na najlepšem in prometnem prostoru na Bizeljskem ob dveh cestah 3189

hiša z gospodarskim poslopjem
in zraven okoli 5 oralov zemljišča. V tej hiši je dobro upeljana **gostilna in mesarija**
kakor tudi za **trgovino z vso upravo**

urejeni prostori. — V gospodarskem posloju se nahajajo kleti, ledenica in hlevi ter zraven tudi kegljišče. Natančnejša pojasnila daje lastnik **Josip Uršič, trgovec v Brežicah.**

Novi kratkokrilni klavirji „Mignon“, pianini, preigrani klavirji
se prodajo zaradi opustitve obrti po najnižjih cenah.
Ravnatom se odda za novembrov termin 3086

stanovanje
s 3 sobami v I. nadstropju. — Za trdko F. Dragatin namestnica **Guđula Marn, Florijanska ulica 42.**

Prav lepo in dobro posestvo
z jako lepim in rodovitnim poljem, travniki, hmeljskim nasadom, sadovniki, gozdovi, z lepo zidano hišo, prostorno praktično gospodarsko poslopje, separati lep hlev za svinje, dva velika močna kozolca, vse z najboljšo uredbo. Zraven tega je tik omenjene hiše še druga lepa hiša s slovečo 3119

gostilno
v jako lepem in dobrem kraju na drži cesti blizu Celja. K temu spada tudi **vinograd**
v jako slovečem vinskem kraju z viničarjo in hlevom za živino. Vse to je napredaj! Kje, se izve pri upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Izdelovalci vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svoje bogate zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Julija Stor
v Prešernovih ulicah št. 8.
Največja zaloga modnih, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lano-tank in plinskih
potiskanih gumenih čevljev.
Nagradna in
jako cene
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Ustanovljeno 1862. Telefon 304.
Rudolf Geburth, Dunaj
C. IN KR. DVORNI STROJNIK
III. Kaiserstrasse 74, na oglu Burgasse.
Največja in najbogatejša zaloga vseh vrst
kurilnih peči zlasti najfinije v vseh barvah v ognju emaj-
lirane peči z nikljasto montažo.
Regulirne polnilne peči od 15 K naprej
Trajnogorične peči za kurjenje s premogom,
štedilna, kuhalna in strojna ognjišča
vseh velikosti
Peči z železnimi pečnicami
za kurjenje dveh ali treh sob.
Plinove peči in plinovi kamini.

Ustanovljeno leta 1900.
Odkrivan v:
Pariz 1889, London 1903.
Tordka Fr. Iglič
Ljubljana, Mostni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobniških vencev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do
60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere

Najnižje cene.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 550
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
izmenati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Betonsko podjetje. Tvornica umetnega kamnja in marmorja
ZAJEC & HORN
Izdelovanje kamnoseških del iz „umetnega kamnja“ kakor:
stopnjice, postamente, balustrade, ornamente in kipe, vrtno ograje po
načrtu, podboje za hišna vrata, nagrobne spomenike, vodovodne mušlje,
cementne cevi itd.
Prevzemanje kanalizacij in fundamentov za stroje v izvršitev.
Umetni marmor (Carrarath patent) za obhajilne mize, oltarje, pre-
vleko stebrov in sten v cerkvah, privatnih in javnih hišah.
Kratkih kameneles je izmed najboljših tlakov za cerkve, javne in za-
sebne stavbe. Zelo prilagoden za pisarne, hodnike, sobe; tiha hoja, topel,
brez špranj (zato iz zdravstvenih ozirov priporočljiv) lahko snajenje,
nezgorljiv, v poljubnih barvah od najprostejše do najfinije izvršitve.
Projektiranje in izvršitev železobetonskih stavb;
stropov, mostov, rezervarjev (sodov za vino) in celih tovarn po inženirju-
strokovnjaku, kateri daje na željo tudi strokovna mnenja.
Telefon 237. Ljubljana, Dunajska cesta 72. Telefon 207.

Perje
za postelje in puh
priprava po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofije št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši
čevlji
sedanjosti.
Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri tvrdni
J. KEBER
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1848. Ustanovljeno 1848.
Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje oble-
ke in zastorjev, barvarija
in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za drovno, kemikalijo, solišča eva-
tja, korenine itd. tudi po kmetstvu,
vse vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne maske za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine higienske
obvezila vsake vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosek in puste za čiš-
čenje. — Velika zaloga najfinijega
ruma in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grška sol
dvojnega sol, soliter, osovja, kalmar,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razne solišča
(rože), cvetje, korenine, semena, šarje itd.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
I. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Direktno razpošiljanje od izdelovalca.
Najboljša kakovost. 3131
23 mtr. 120 cm belega maces-damasta 21 kron
(popolna posteljna preoblika, najmodernejši vzorci.)
Tovarnica damastnega blaga
A. Mautnerja sina nasl.
Trutnev v Krkonoših.
Nakuplja se samo po povzgoji ali denar naprej. Vzorci damasta na zahtevo.

Kamnoseške izdelke iz marmorja za
cerkvene in pohištvene oprave, spome-
nike iz marmorja, granita ali sijenita,
apno žive in ugašeno prodaja
Alozij Vodnik
kamenarski mojster,
Ljubljana, Kolodvorska ulica. 781

Plesni pouk. Prednaznanilo.
Svojim cenjenim podpornikom in znancem naznanjam,
da dospem sredi oktobra in zopet pričnem s plesnim po-
ukom. Privaatne družbe, klubi itd., ki se nameravajo ude-
ležiti pouka, se vajuuo prosijo, da se do mojega prihoda
zanesljivo odločijo. 3127
P. n. gg. dijakom, ki bi se hoteli zbrati v klube, rad
dovolim posebna olajšila.
Z veljspoštovanjem
Giulio Morterra, avt. plesni učitelj.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak terek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York
Kolodvorska ulica odslej št. 26,
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Najboljše vrste domač premog
in poleg tega tudi najcenejši je
„Karmeljski premog“
Cena za 1 cent = 50 kg samo K 1-20. Na debelo še ceneje.
Prosi se ne zamenjati ga z drugim manj vrednim
premogom. — Glavno zalogo za slovenske pokrajine
in Ljubljano ima: 3123
Agro-Merkur
Janez Trdinova ulica št. 8.
Naročila se nadalje tudi vsprejemajo pri:
g. I. Duzetini, Štritarjeva ulica 9; g. Edmund
Kavčič, Prešernova ul. 52; Leskovic & Moden,
Jurčičev trg 1; g. B. Sevar, Sv. Jakoba trg 3;
g. M. Škrlit, Pred vojašnico 4; g. A. Sušnik,
Zaloška cesta 10; g. I. Tomich, Tržaška c. 4 in
Uredništvo gospodarskega društva, Kongresni trg 8;
Franc Bobič, Dolajška cesta; T. Menzinger,
Sv. Petra cesta.